

**KAYSERİ İLİ İMALAT SANAYİ
EKONOMİK DURUM TESPİTİ
ANKET ÇALIŞMASI BULGULARI**

DOÇ.DR.NİSFET UZAY

KAYSO, TEMMUZ 2009

ARAŐTIRMANIN AMACI VE YÖNTEMİ

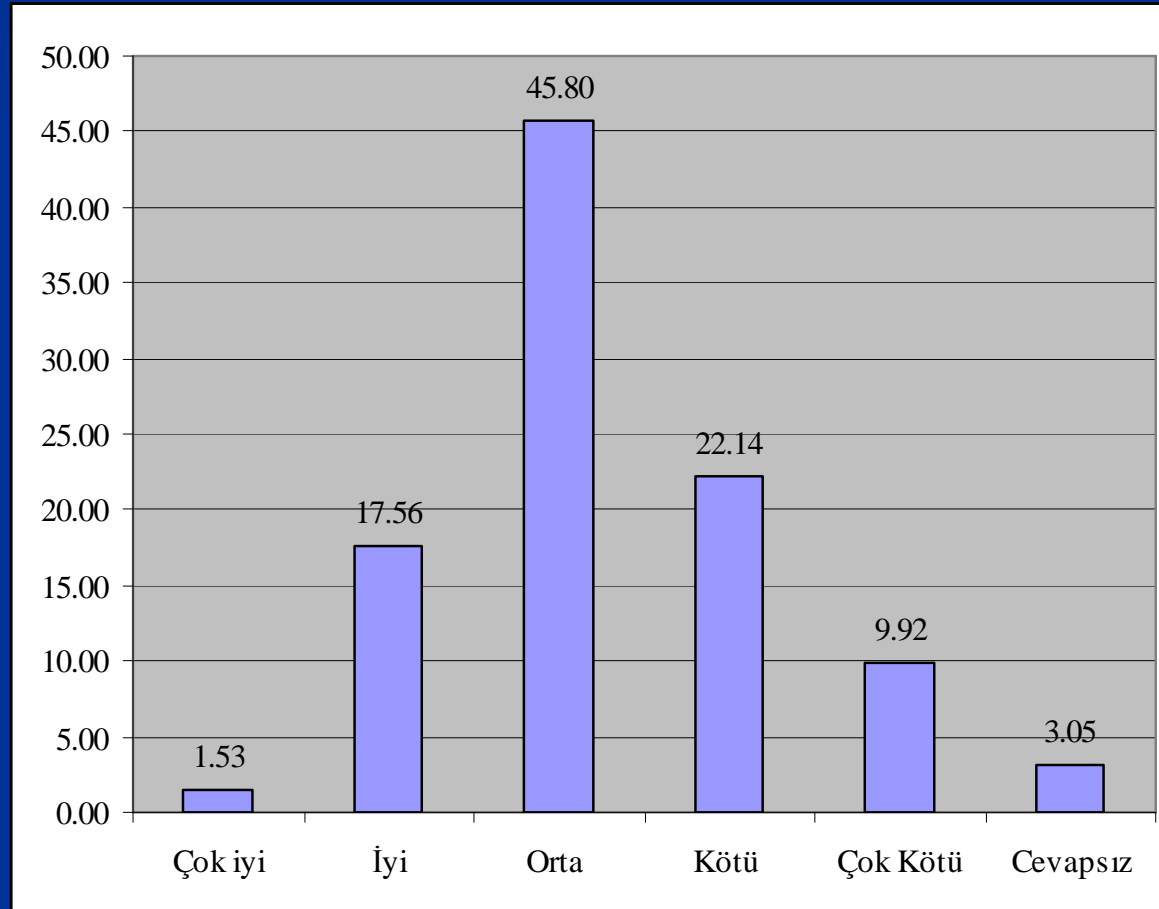
- Kayseri Sanayi Odası üyelerinin son altı aya ilişkin değerlendirmelerini ve geleceğe ilişkin beklentilerini belirlemek amacıyla “**Ekonomik Durum Tespit Anketi**” nin üçüncüsü gerçekleştirilmiştir.
- Anketimizi 131 firma cevaplamıştır.

ANKET KAPSAMINDAKİ İŞLETMELERE İLİŞKİN GENEL BİLGİLER

- Anket kapsamındaki işletmelerin sektörel dağılımları hemen her sektörün görüşünün alındığını ortaya koymaktadır.
- Anket kapsamındaki işletmelerin %88.6'sı küçük ve orta ölçekli işletmelerdir.
- Anket kapsamındaki işletmelerin %59.54'ü orta seviyeli teknoloji ile üretimlerini gerçekleştirirken, %32.6'sı ileri teknoloji kullanmaktadır.
- Anket kapsamında olan ve ihracat yapan işletmelerin yaklaşık yarısı ihracat/satış oranı %10'dan fazla olan ve son 5 yılda ihracatı artan (düzenli) ihracat yapan işletmelerdir.

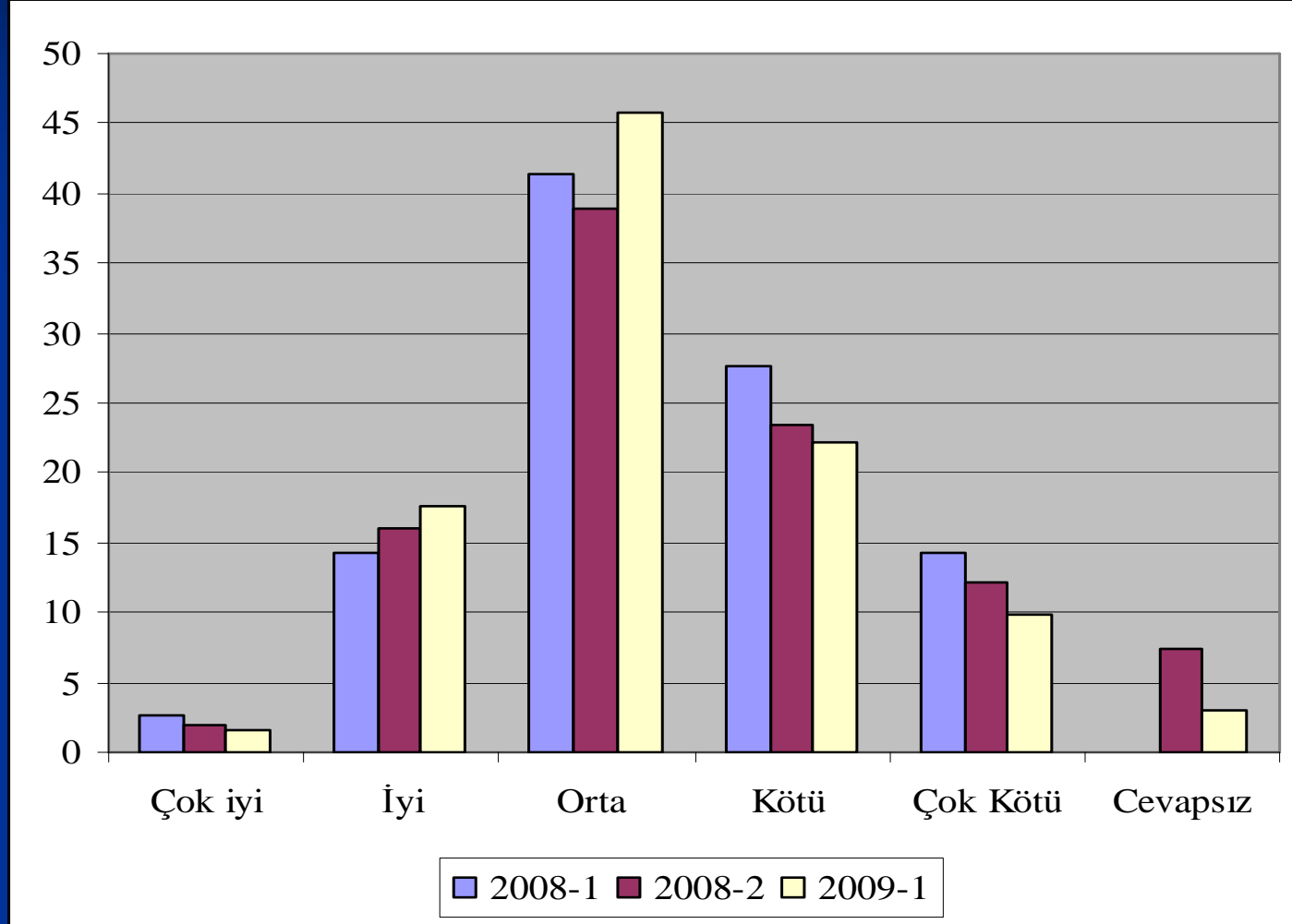
ANKET KAPSAMINDAKİ İŞLETMELERİN SON ALTI AYA İLİŞKİN DEĞERLENDİRMELERİ

ŞEKİL 5: İşletmelerin Son Altı Aya İlişkin Değerlendirmeleri

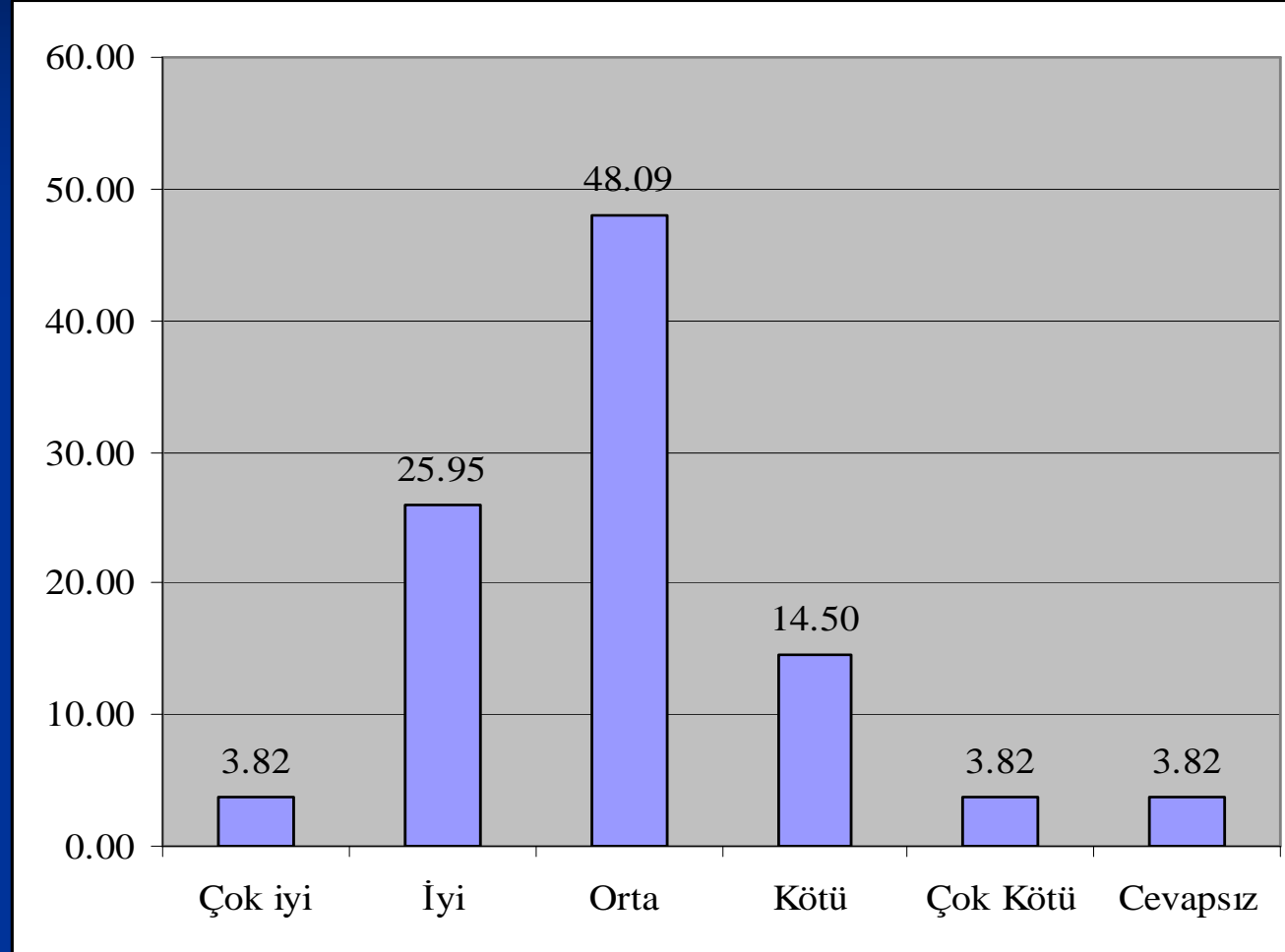

- Mevcut durumu iyi ve çok iyi olarak deęerlendiren işletmelerin temel iki özelliklerinin olduğu görölmektedir: İleri teknoloji kullanan ve büyük ölçekle üretim gerçekleřtiren işletmelerdir.
- Teknolojik gelişmişlik düzeyi ile mevcut ekonomik durum değerlendirmesi arasında pozitif ve anlamlı bir ilişkinin olduğu görölmektedir.
- İşletme büyüklüğü arttıkça son altı ayı kötü ya da çok kötü olarak değerlendiren işletme yüzdeleri azalmaktadır.

ŞEKİL 6: Mayıs 2008 ve Aralık 2008 Anket Sonuçları İle Karşılaştırmalı Olarak

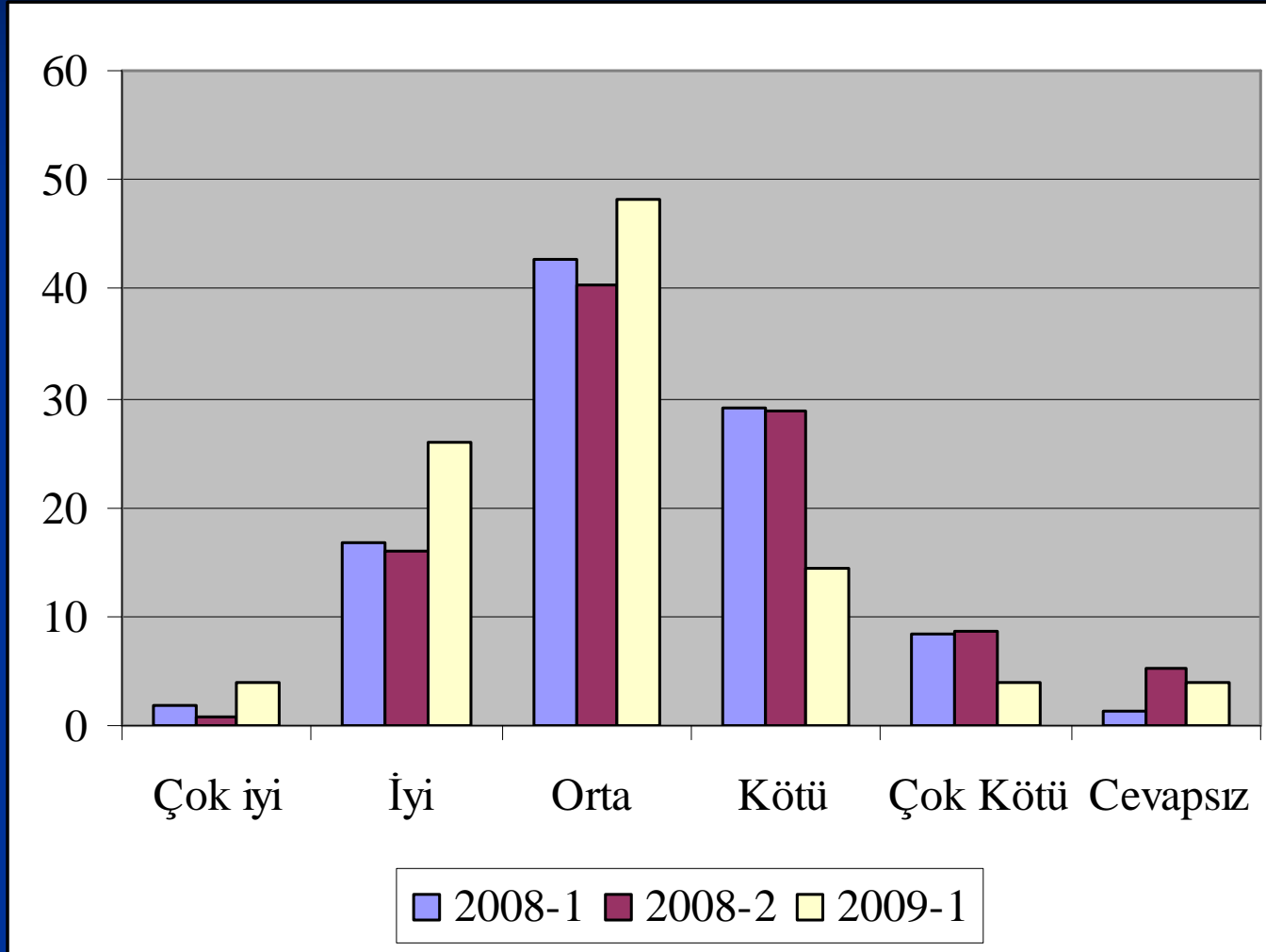

ŞEKİL 7: İşletmelerin 2009 Yılı İkinci Altı Ayına İlişkin Beklentileri

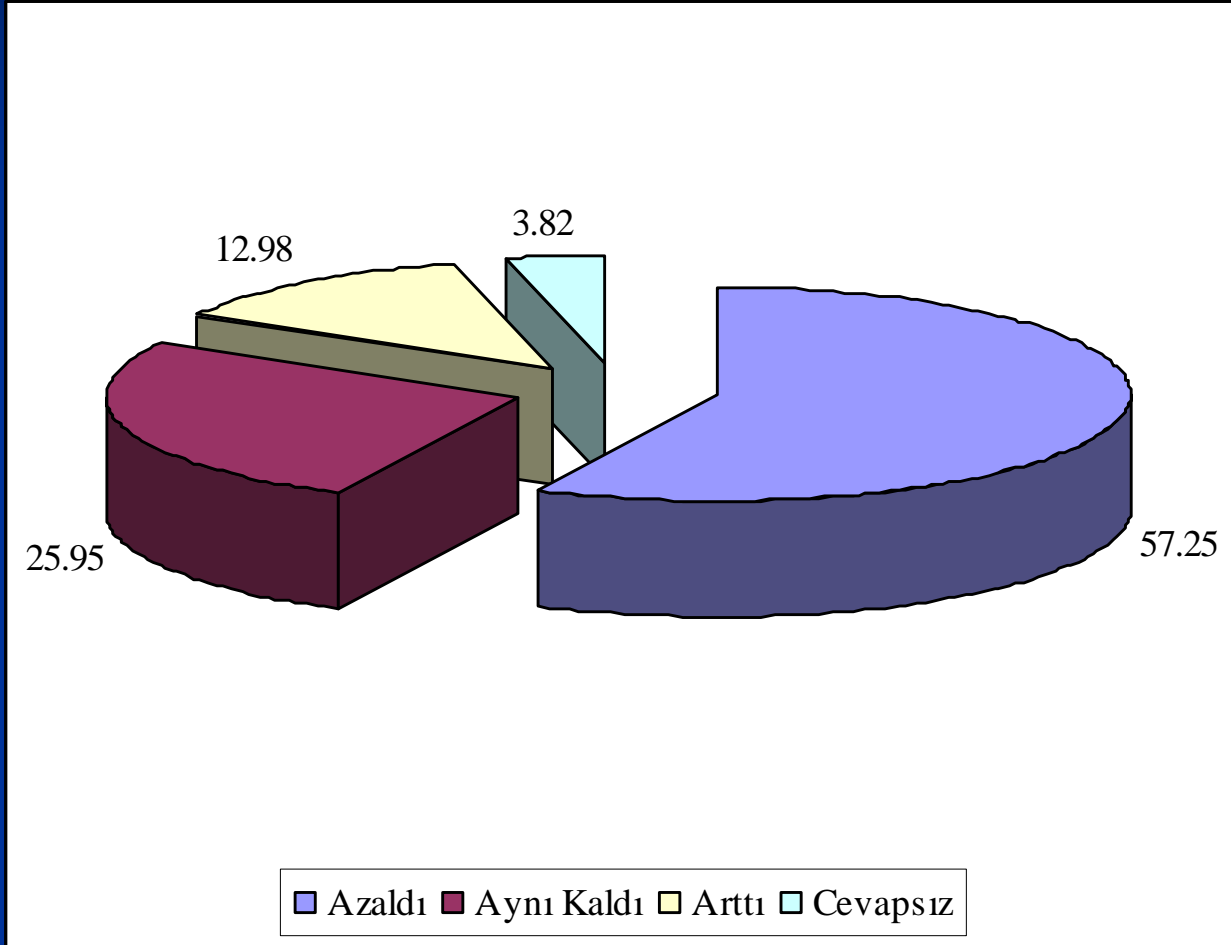

- İhracat yapan işletmelerle mevcut ekonomik durum değerlendirmesi arasında anlamlı bir ilişki gözlenmemekle birlikte, işletmenin uluslararasılaşma düzeyi ile gelecek altı aya ilişkin beklentileri arasında pozitif ve istatistiki olarak anlamlı ilişki belirlenmiştir.
- Düzenli ihracat yapan işletmelerin önümüzdeki altı aya ilişkin beklentilerinin daha olumlu olduğu görülmektedir.

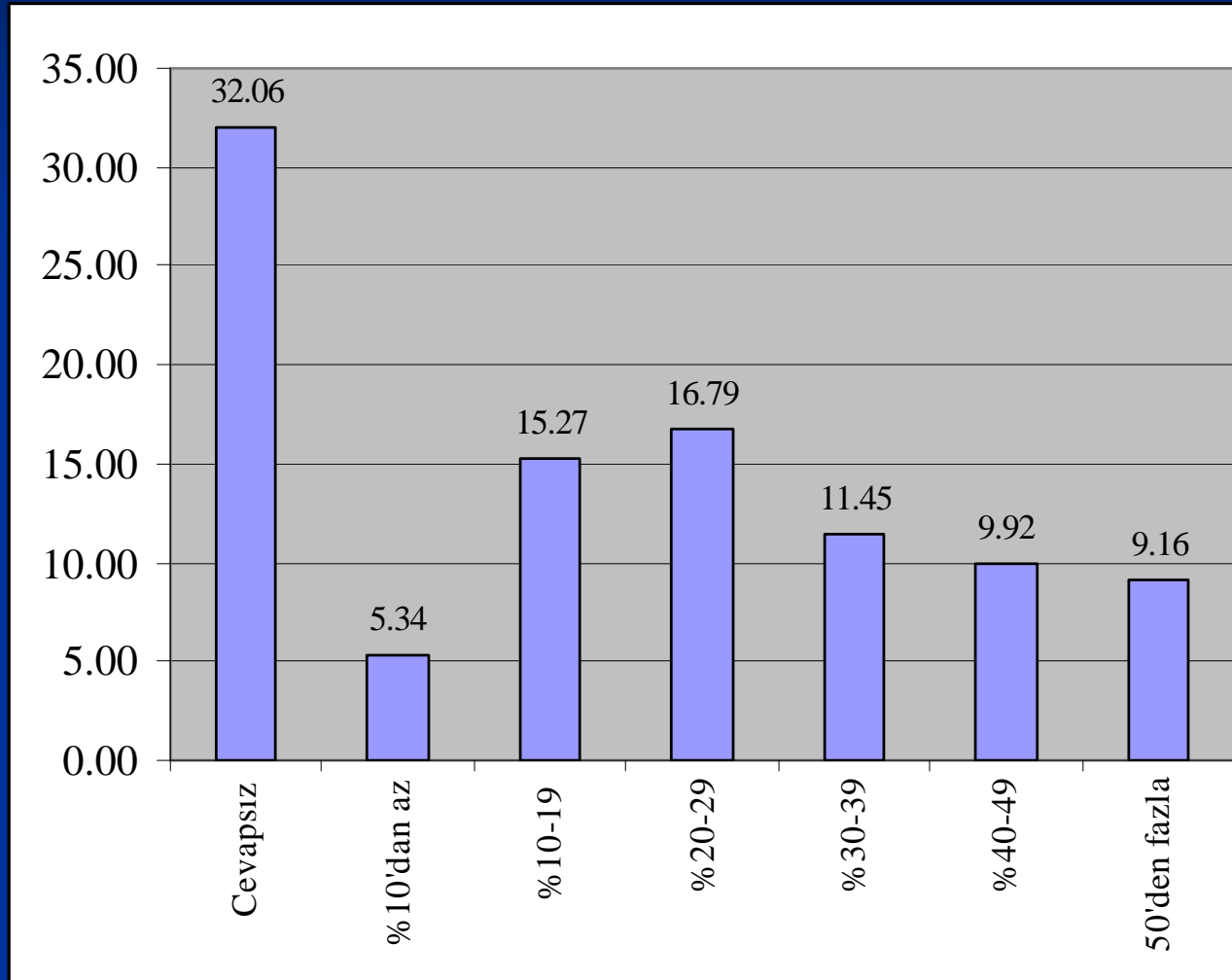
ŞEKİL 10: Diğer Anketlerle Karşılaştırmalı Olarak Ekonomik Duruma İlişkin Beklentiler

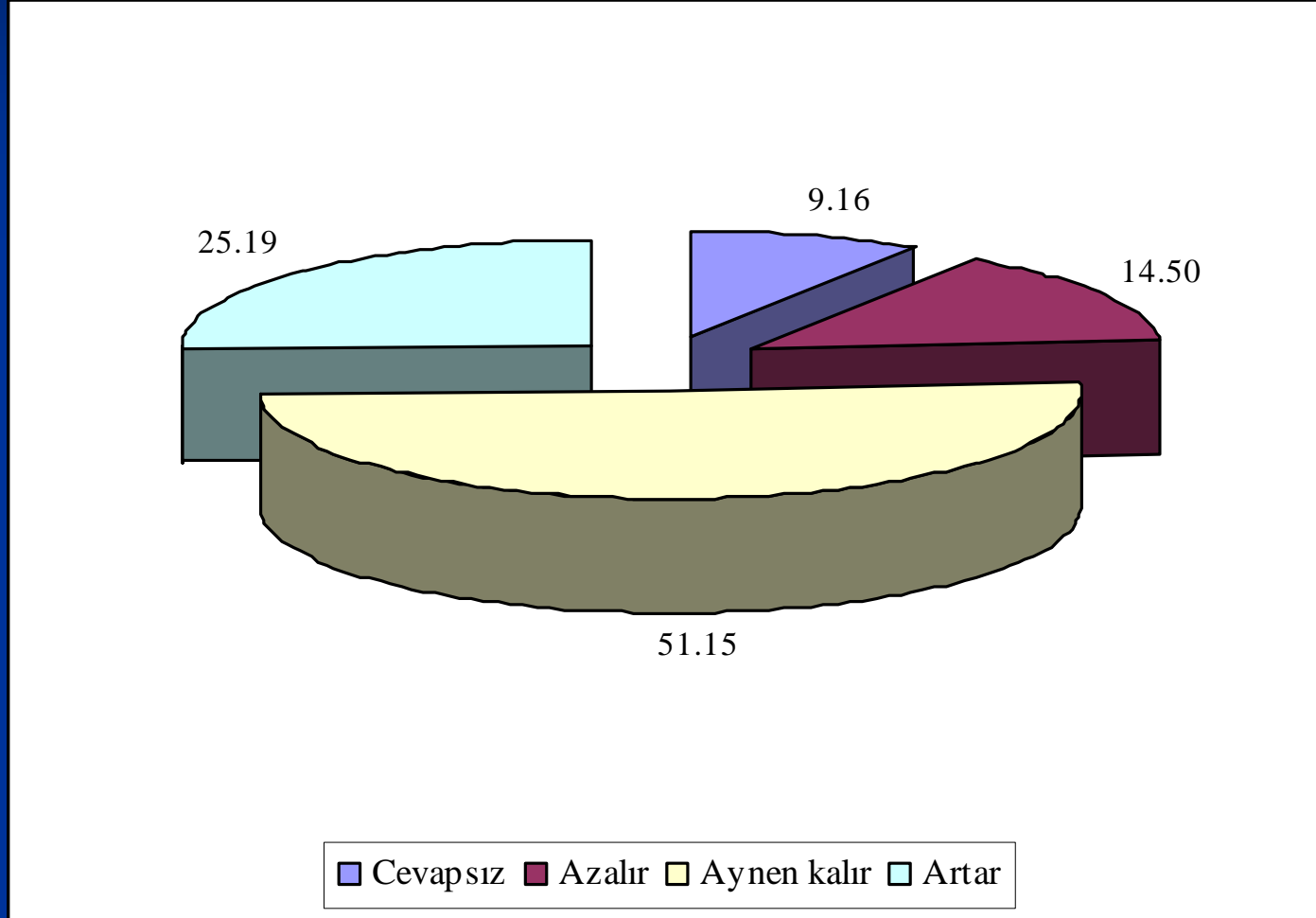
ŞEKİL 11: İşletmelerin Son Altı Ayda Üretimlerindeki Değişme

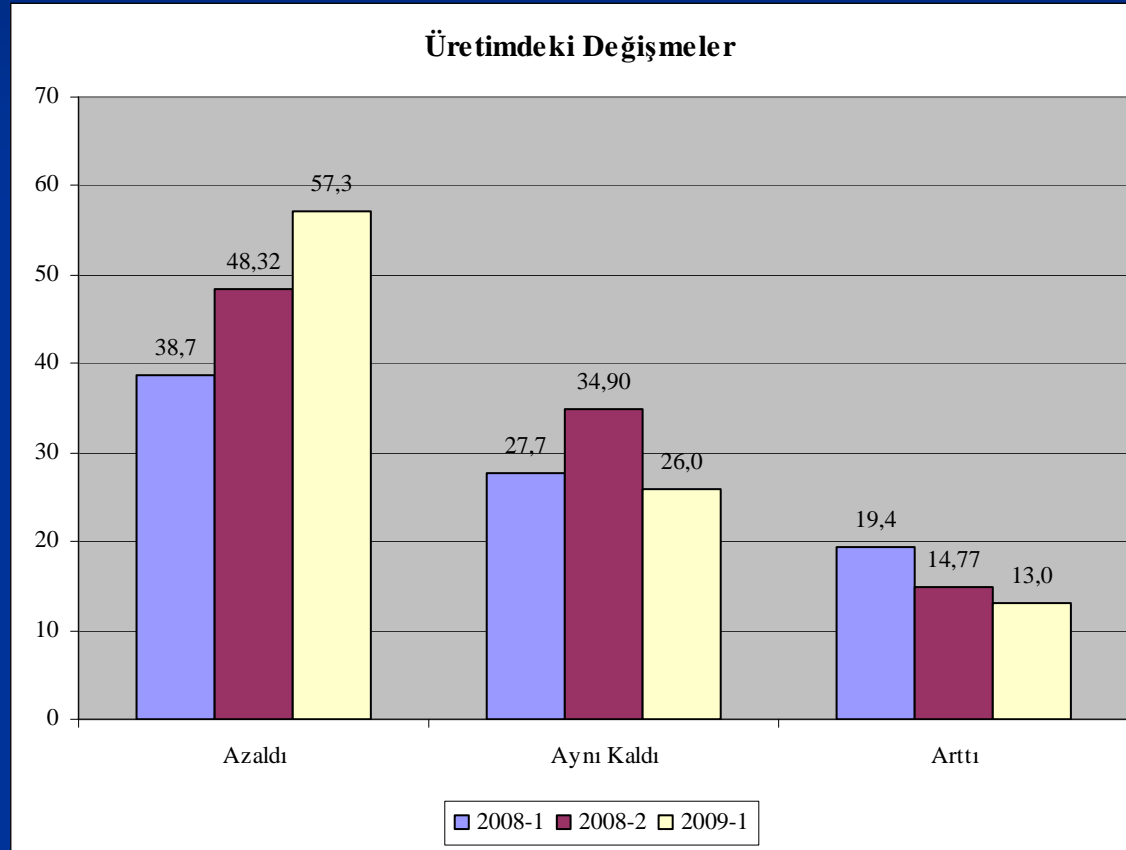
ŞEKİL 12: Üretimdeki Azalma Oranları

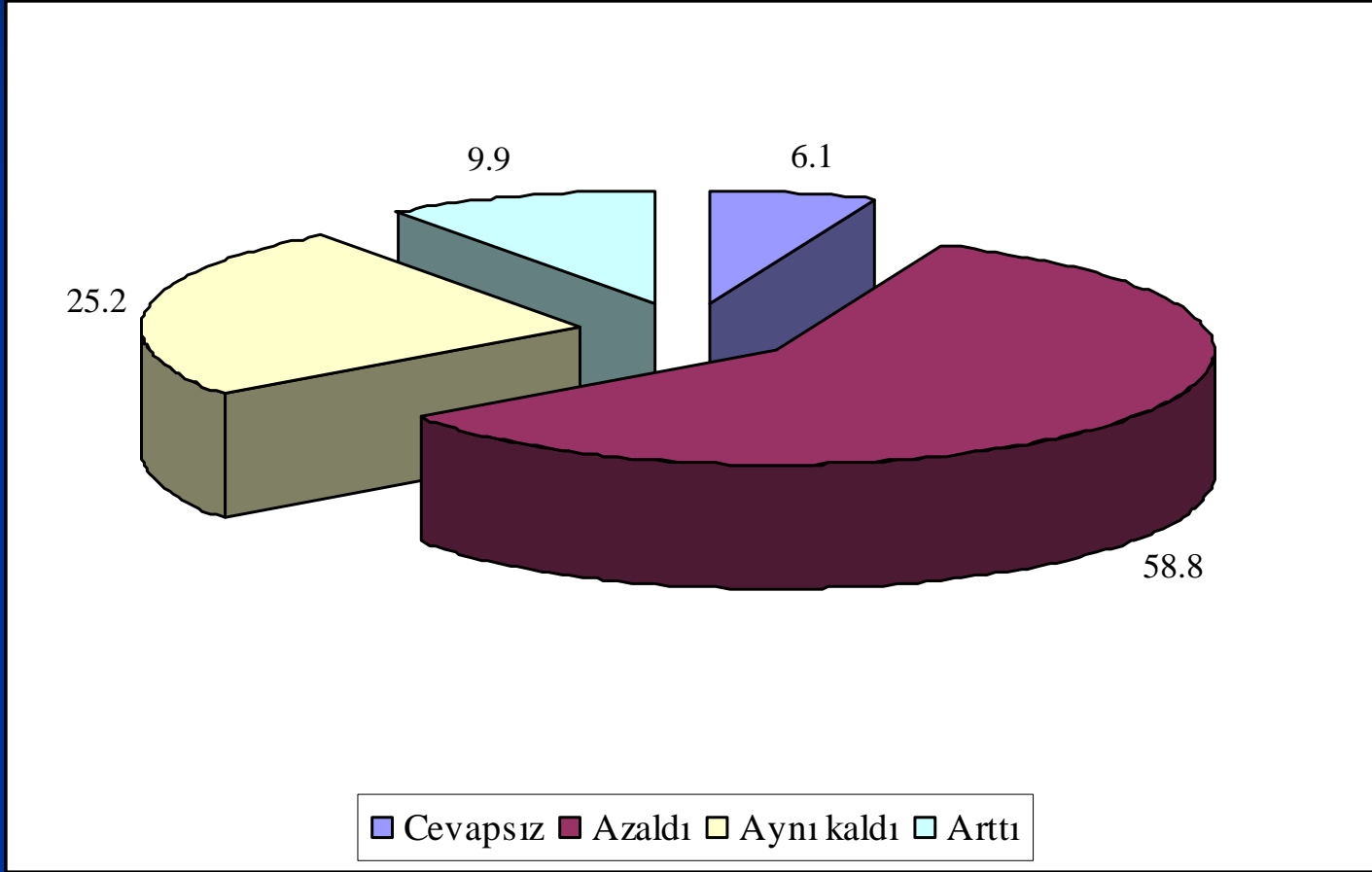
ŞEKİL 14: İşletmelerin 2009 Yılı İkinci Altı Ay İçin Üretime İlişkin Beklentileri

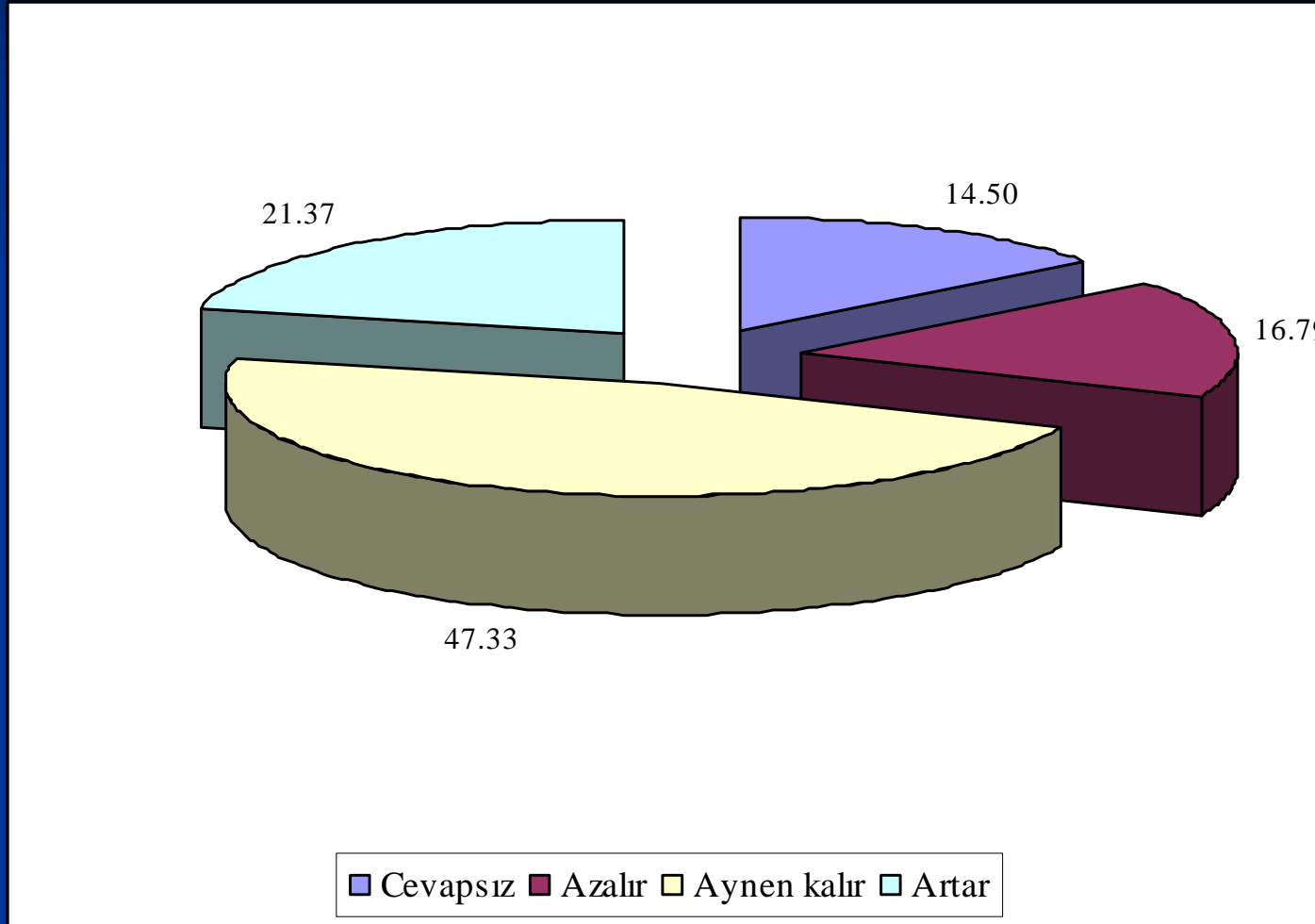
ŞEKİL 13: Diğer Anketlerle Karşılaştırmalı Olarak Üretimdeki Değişmeler

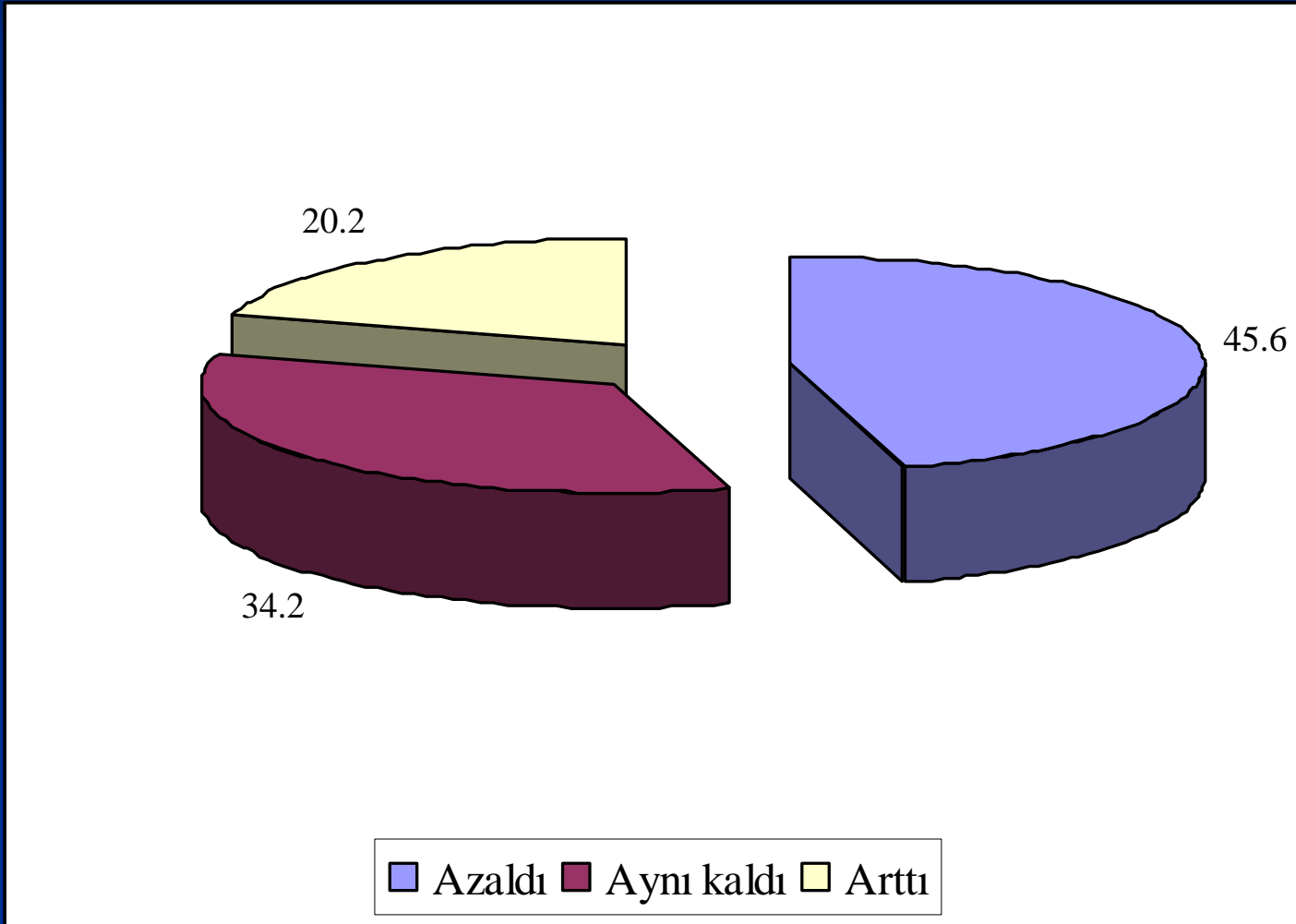
ŞEKİL 16: İşletmelerin İç Satışlarındaki Değişme

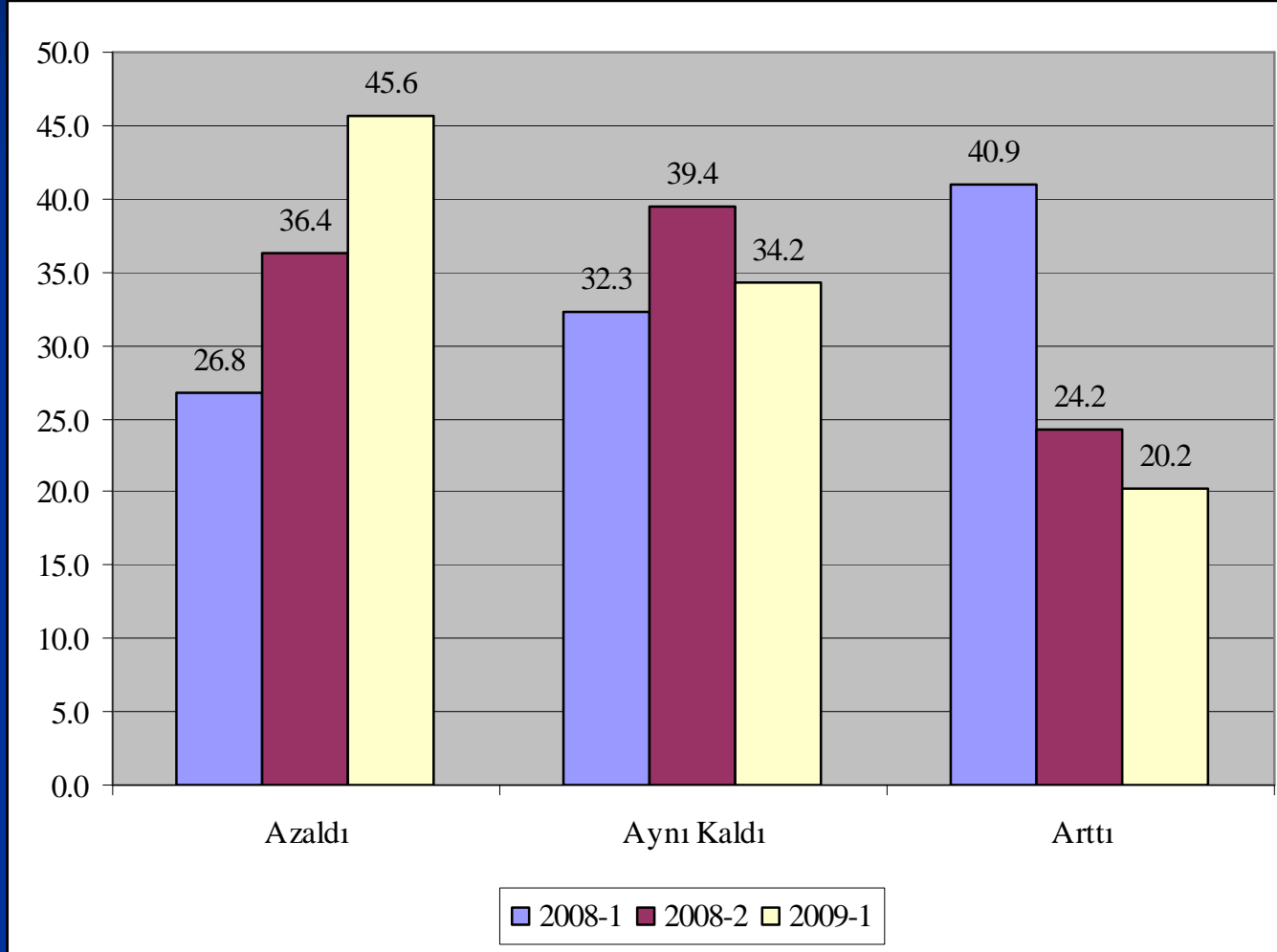
ŞEKİL 17: 2009 Yılı İkinci Altı Ay İçin İç Satışlara İlişkin Beklentiler

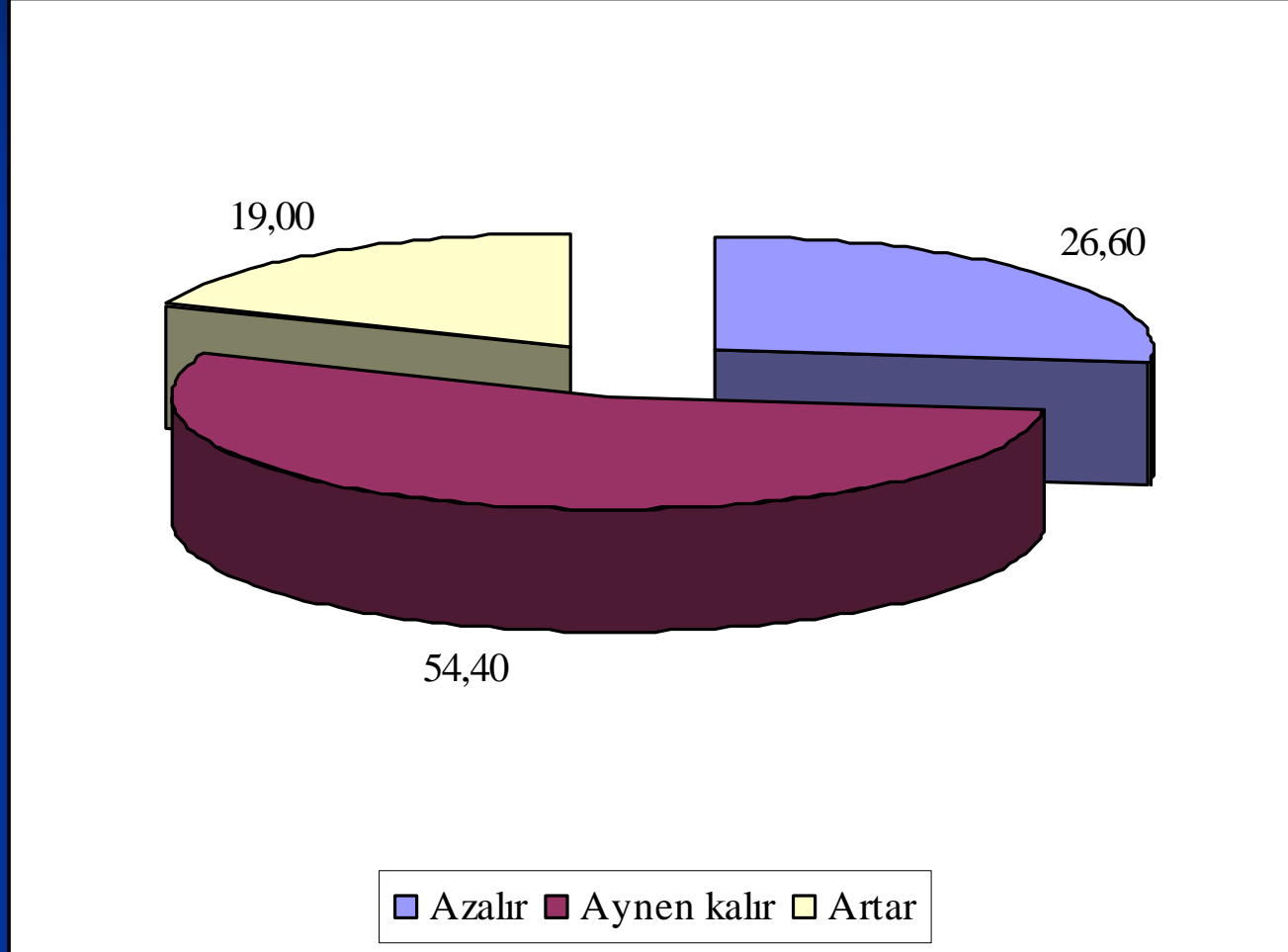
ŞEKİL 19: Son Altı Ayda İhracattaki Değişme

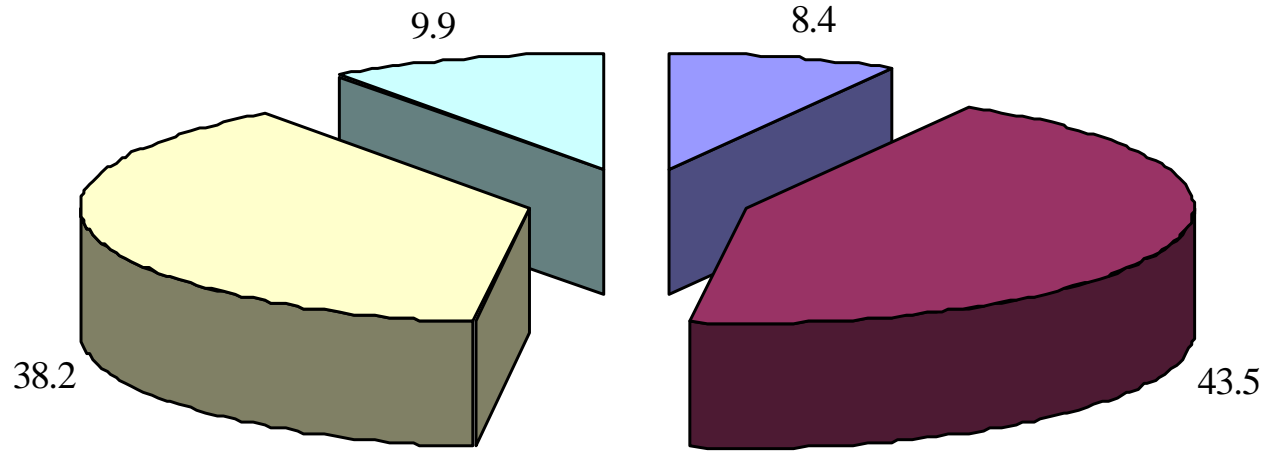
ŞEKİL 20: Diğer Anket Dönemleri İle Karşılaştırmalı Olarak İhracattaki Değişme

ŞEKİL 21: 2009 Yılı İkinci Altı Ay İçin İhracata İlişkin Beklentiler

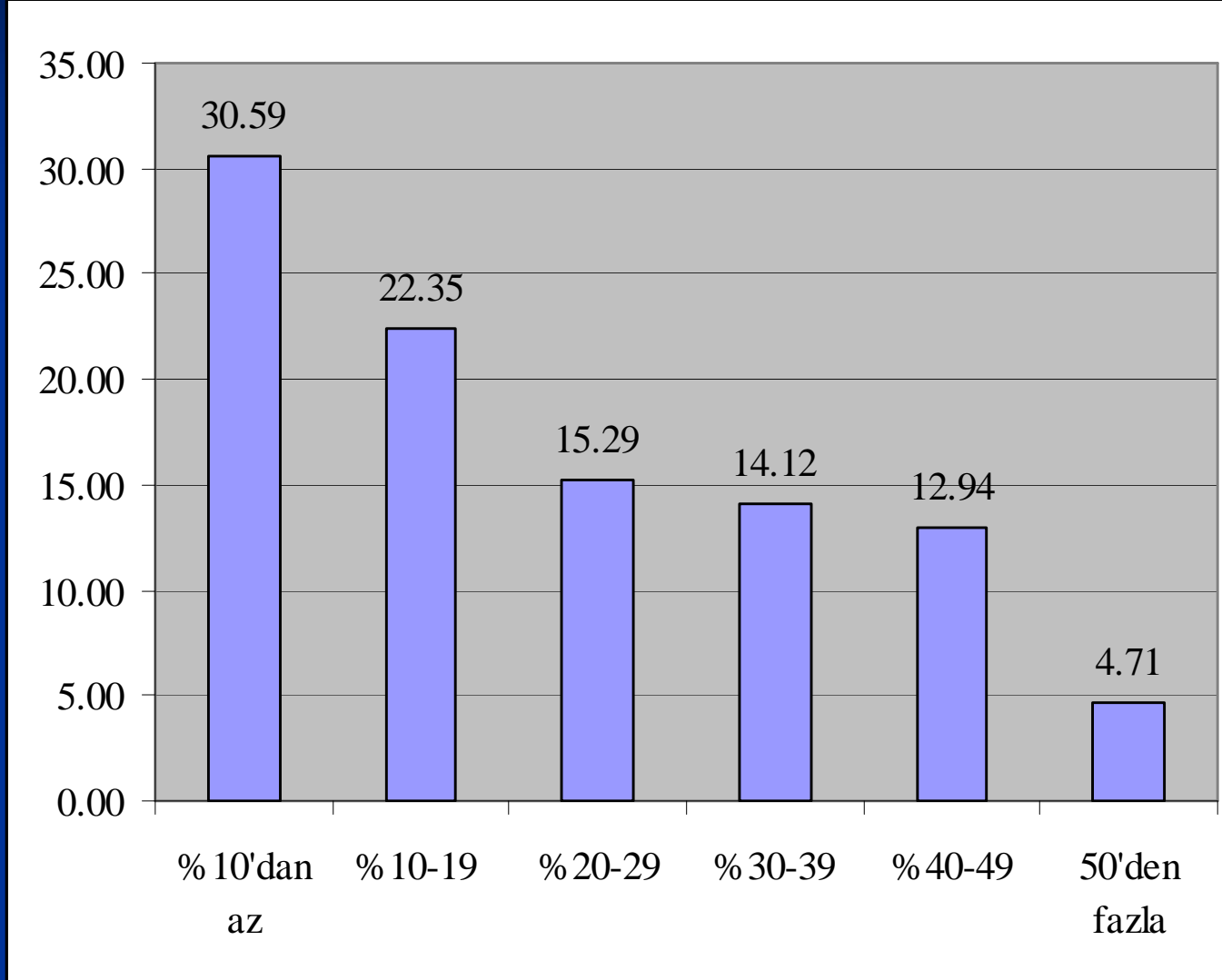

ŞEKİL 23: Son Altı Ayda İstihdamda Meydana Gelen Değişme

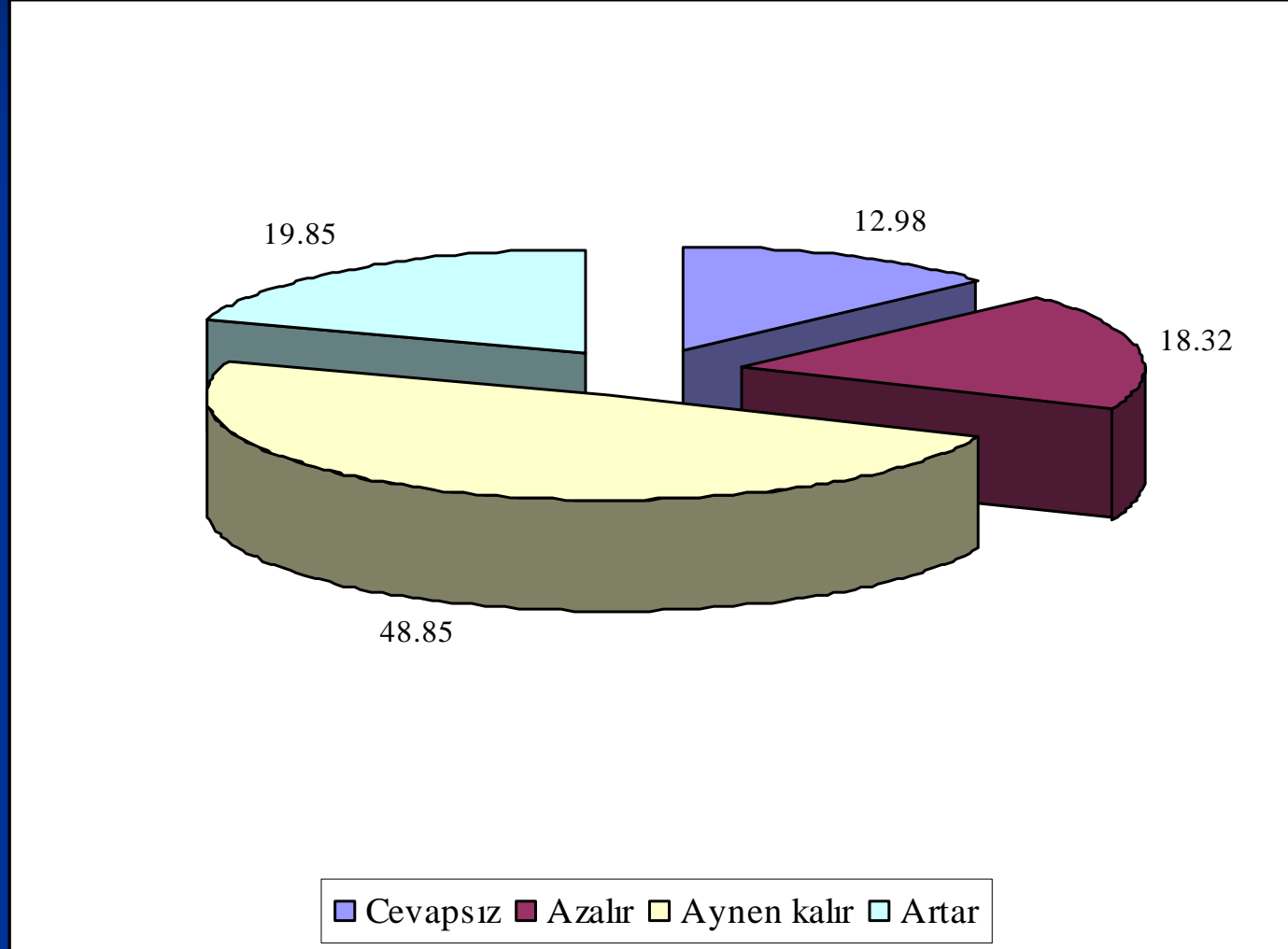

■ Cevapsız ■ Azaldı ■ Aynı kaldı ■ Arttı

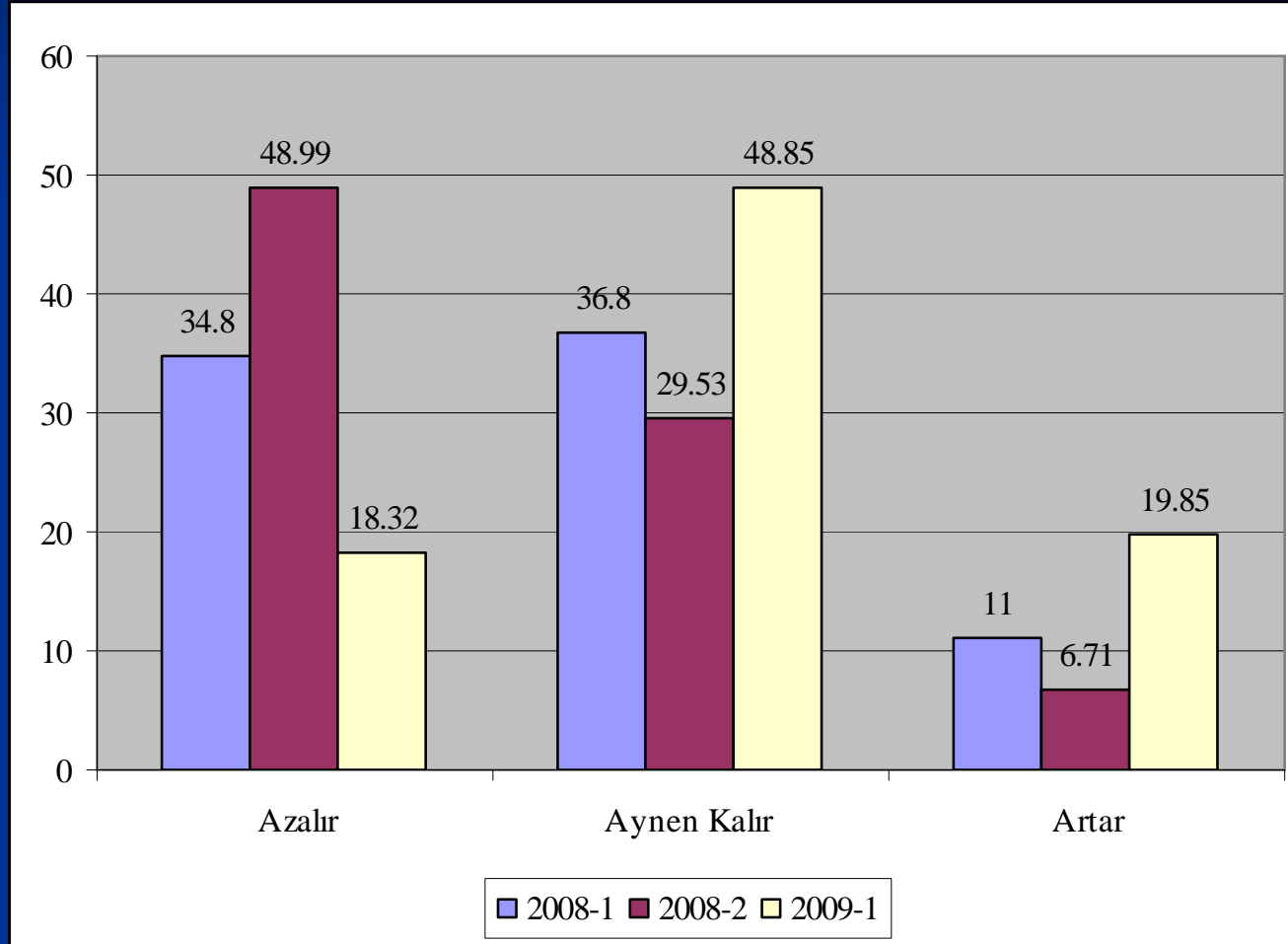
ŞEKİL 19: İstihdamdaki Yüzde Azalma

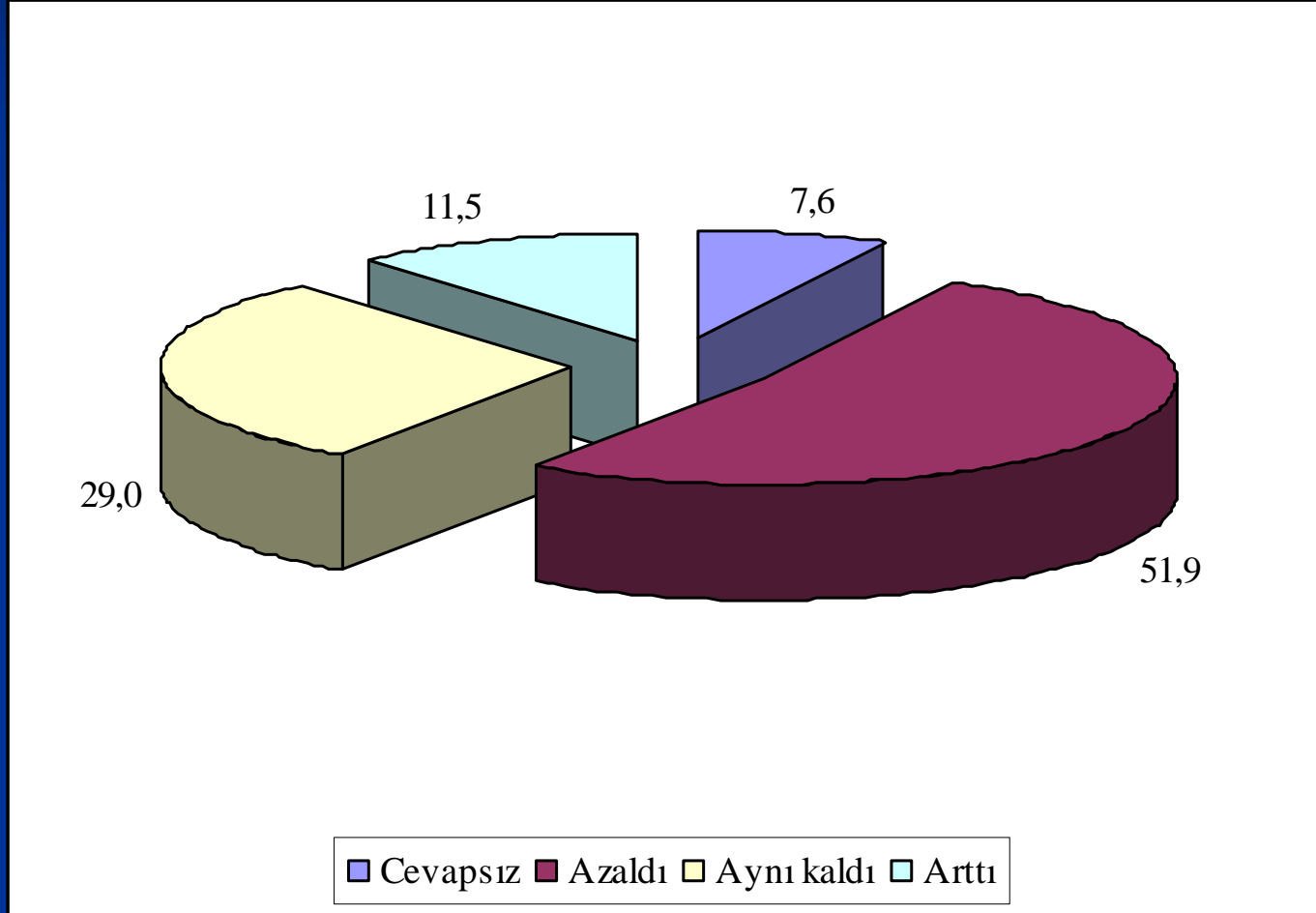
ŞEKİL 24: 2009 Yılı İkinci Altı Ay İçin İstihdama İlişkin Beklentiler

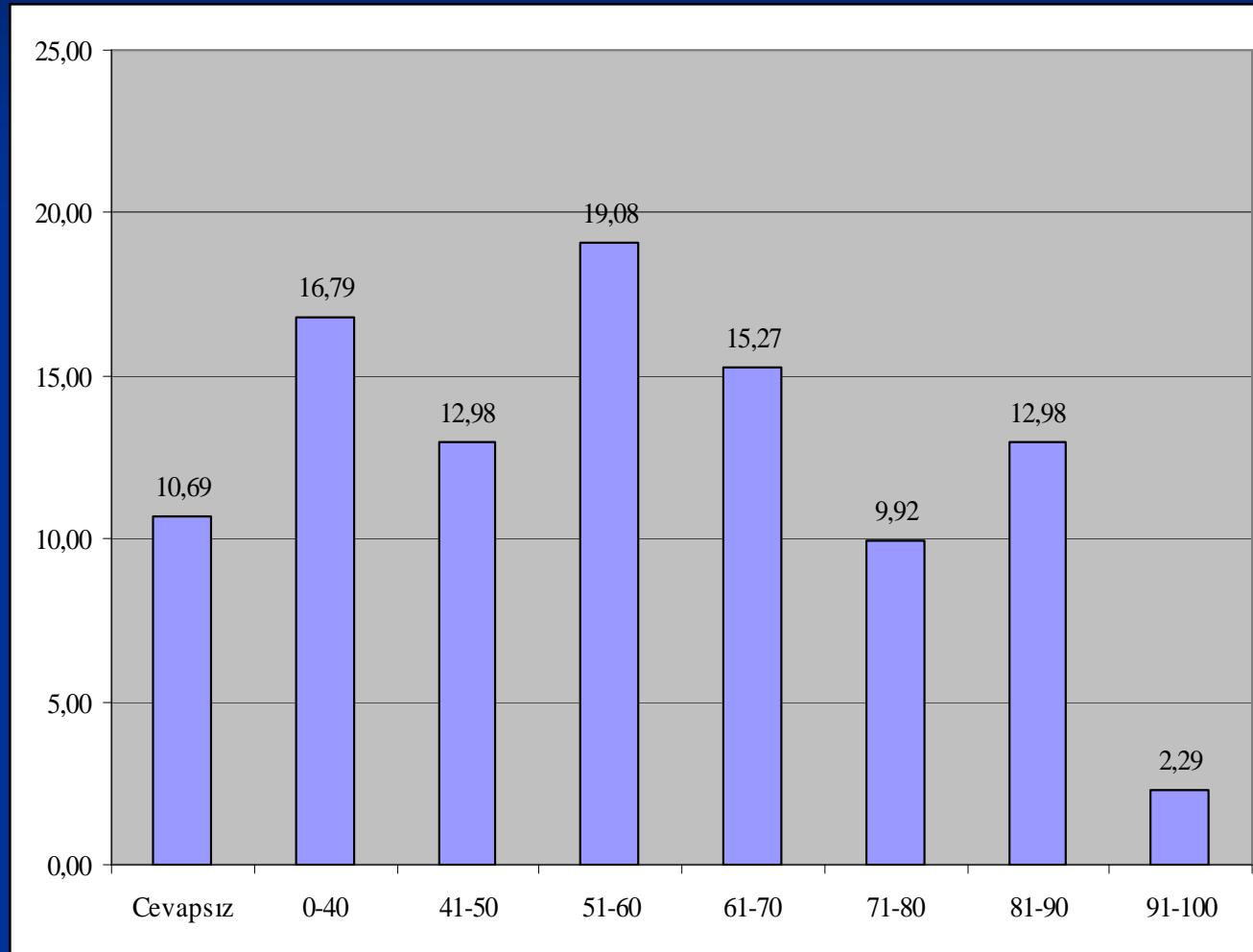
ŞEKİL 25: Diğer Anketlerle Karşılaştırmalı Olarak İstihdama İlişkin Beklentiler

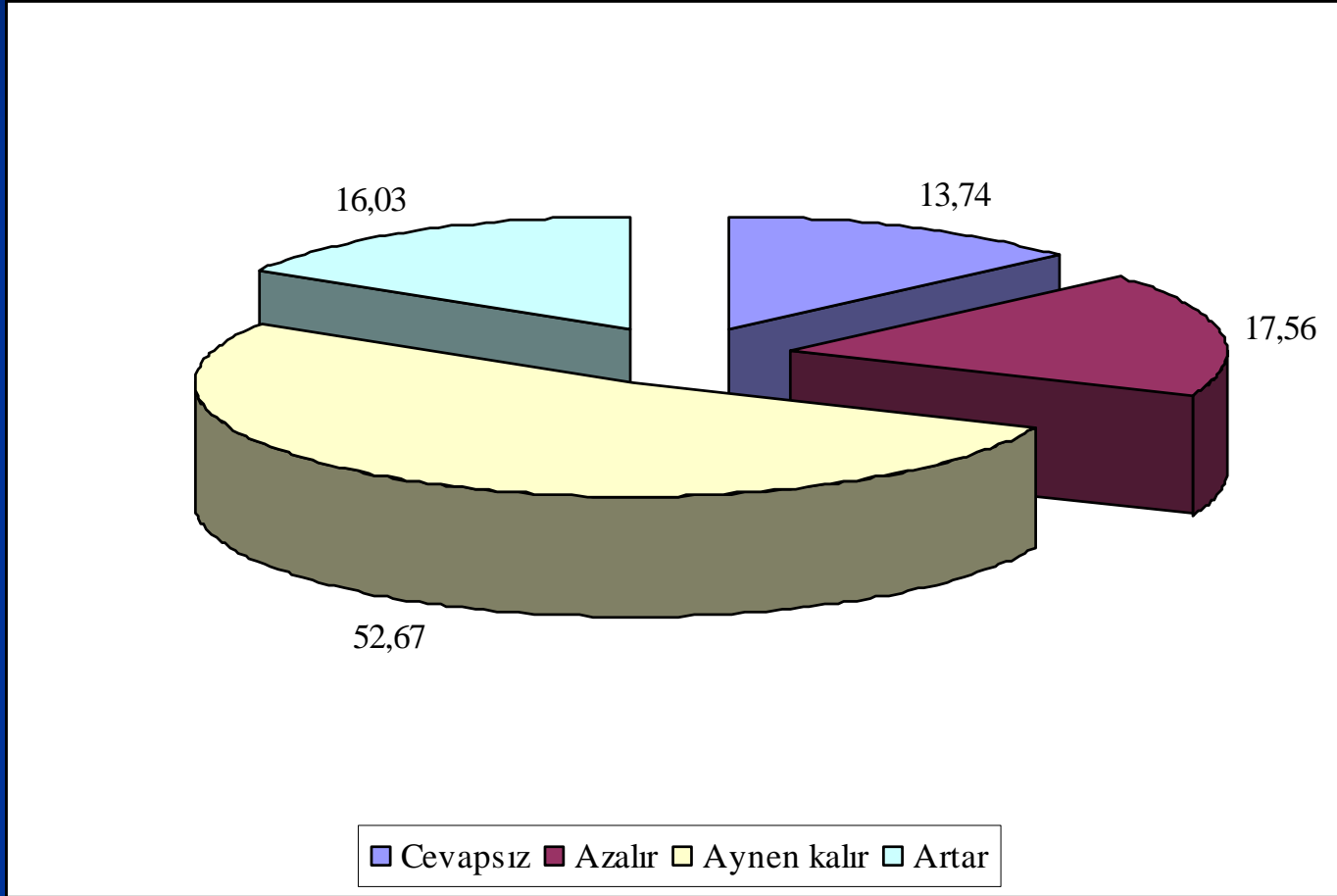
ŞEKİL 26: Son Altı Ayda Kapasite Kullanım Oranlarındaki Değişme

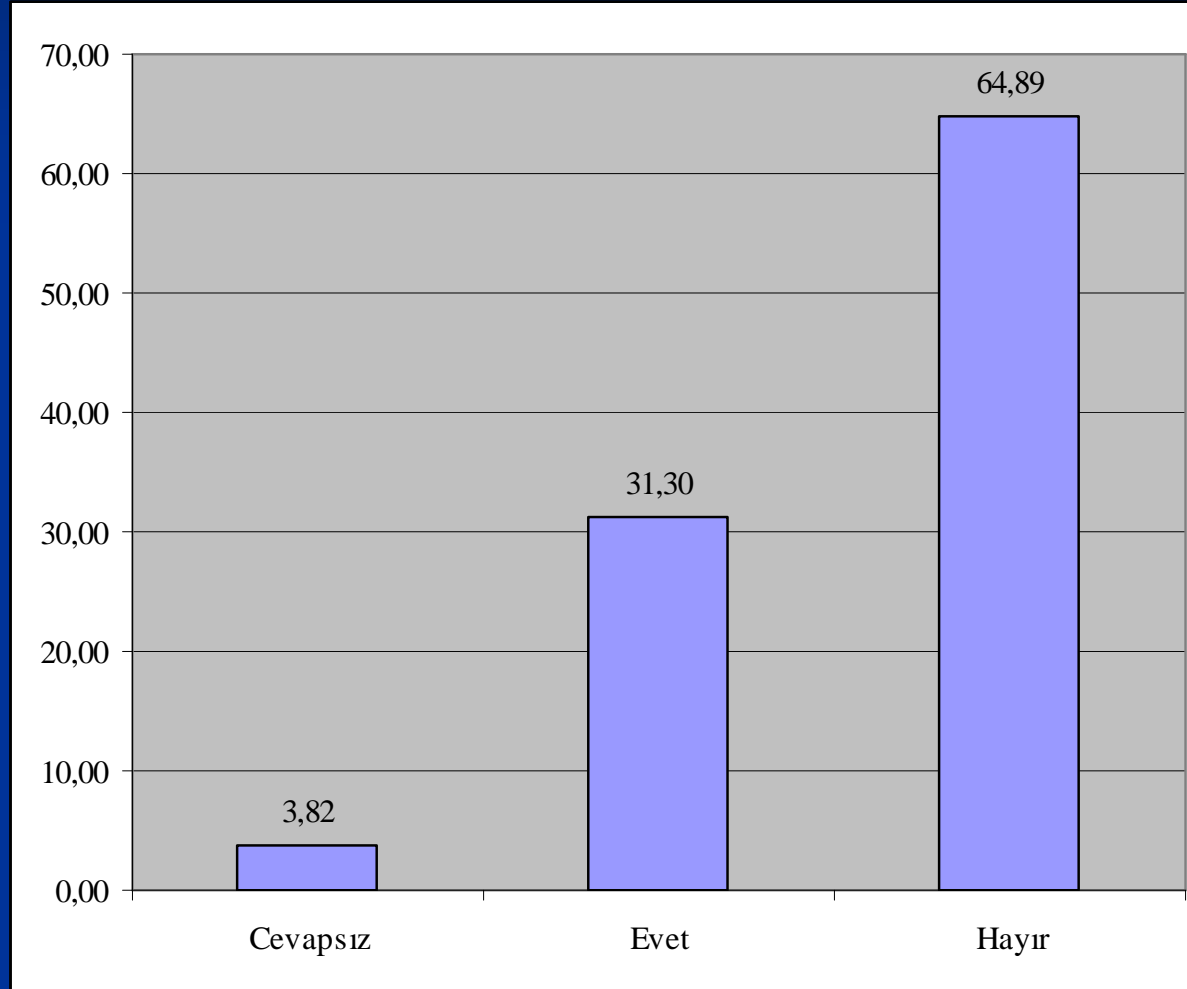
ŞEKİL 27: İşletmelerin Kapasite Kullanım Oranları

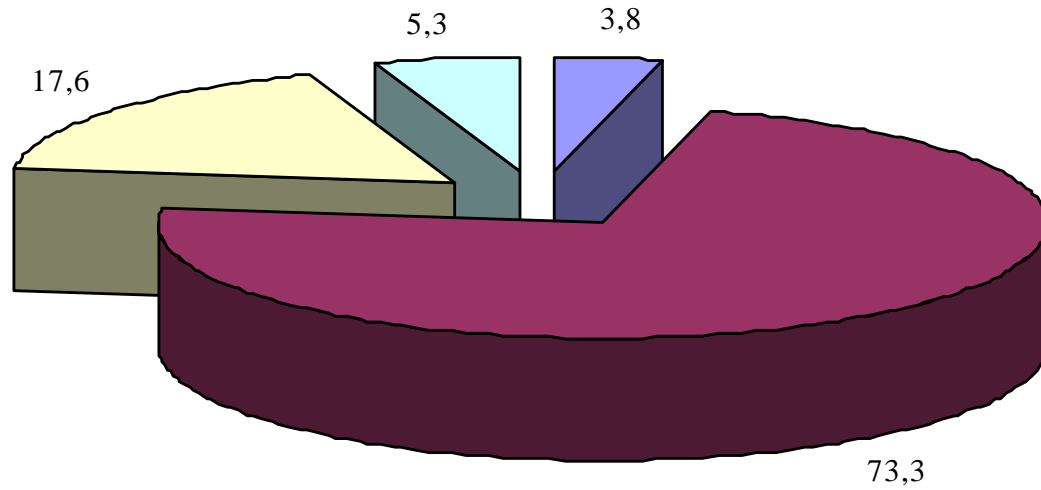
ŞEKİL 28: 2009 Yılı İkinci Altı Ay İçin Kapasite Kullanım Oranlarına İlişkin Beklentiler

ŞEKİL 29: Anket Kapsamındaki İşletmelerin 2009 Yılında Yatırım ya da Kapasite Artırımı Yapıp Yapmayacakları

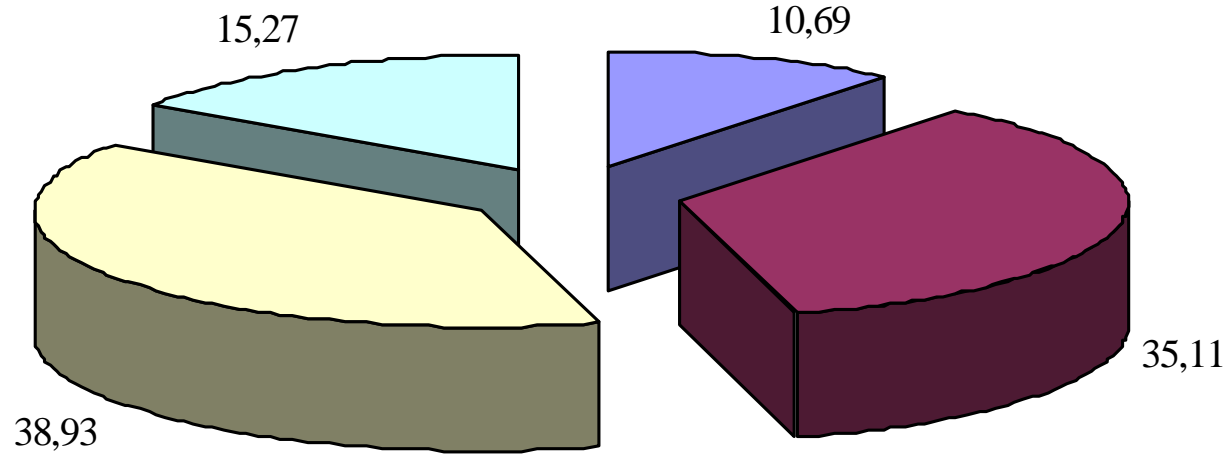

ŞEKİL 30: Son Altı Ayda Kârlılıkta Meydana Gelen Değişim

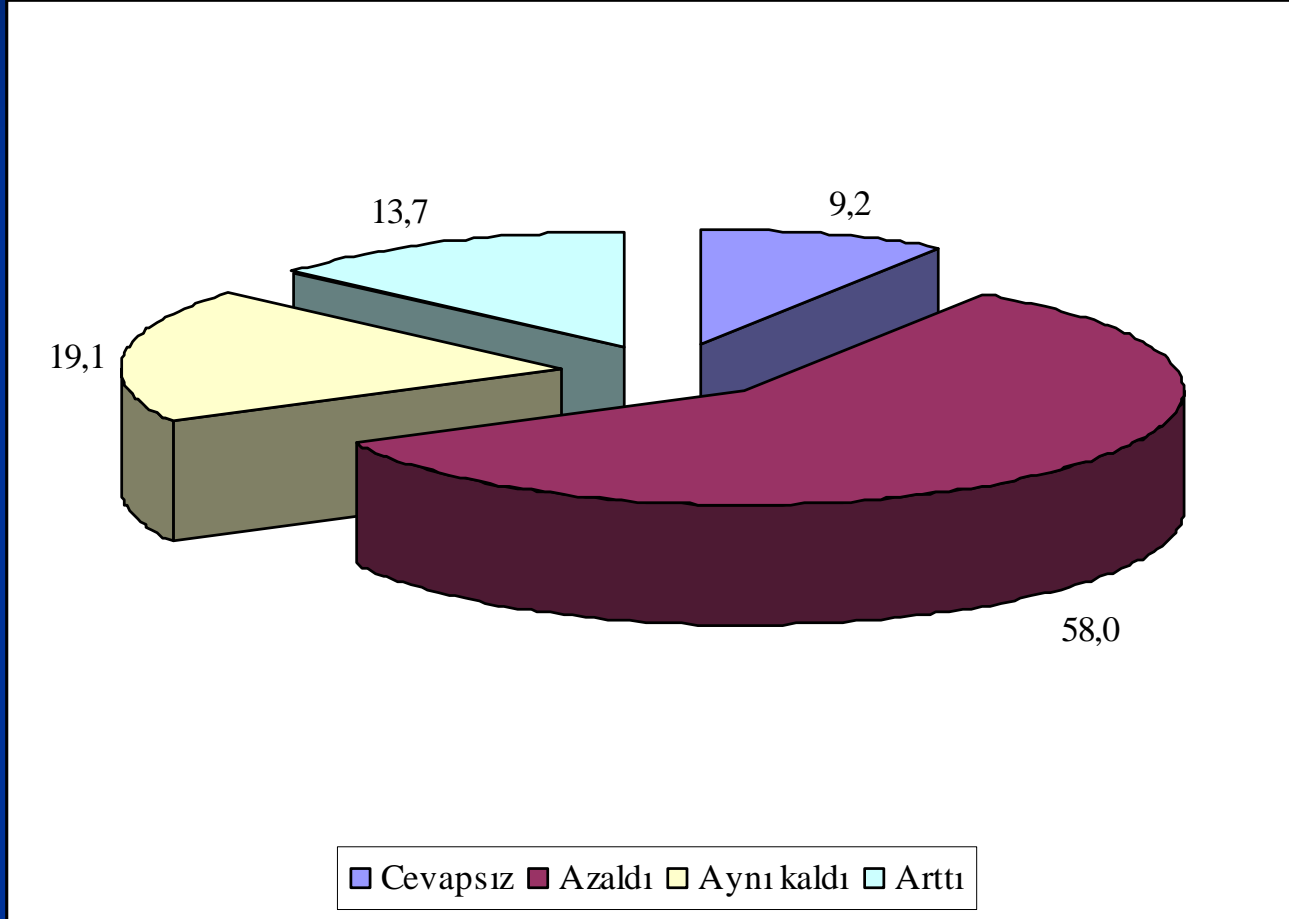
■ Cevapsız ■ Azaldı ■ Aynı kaldı ■ Arttı

ŞEKİL 31: 2009 Yılı İkinci Altı Ay İçin Kârlılığa İlişkin Beklenti

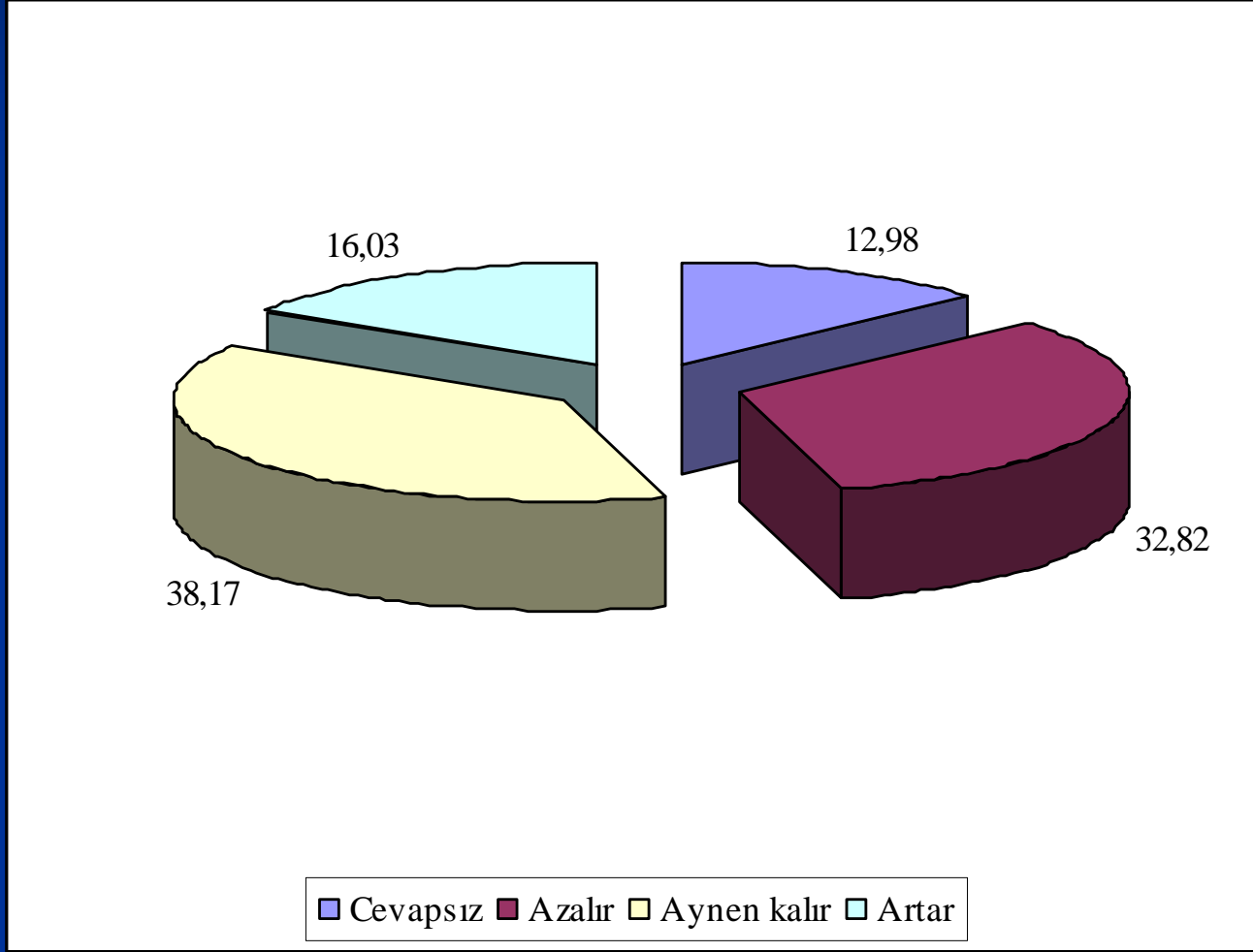

■ Cevapsız ■ Azalır ■ Aynen kalır ■ Artar

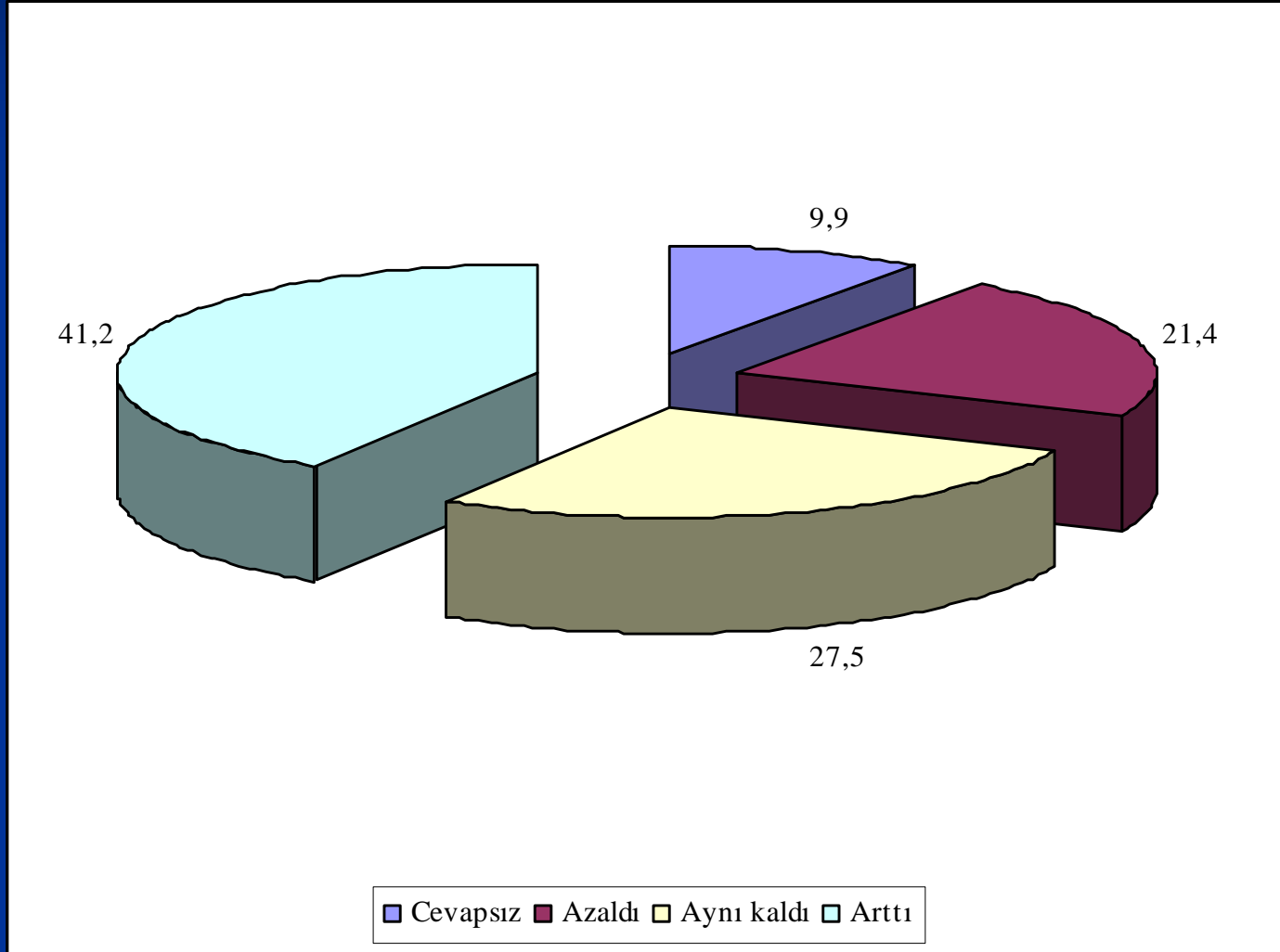
ŞEKİL 32: İşletmelerin Yatırımlarında Meydana Gelen Değişmeler

ŞEKİL 33: 2009 Yılı İkinci Altı Ay İçin Yatırımlarda Beklenen Değişmeler

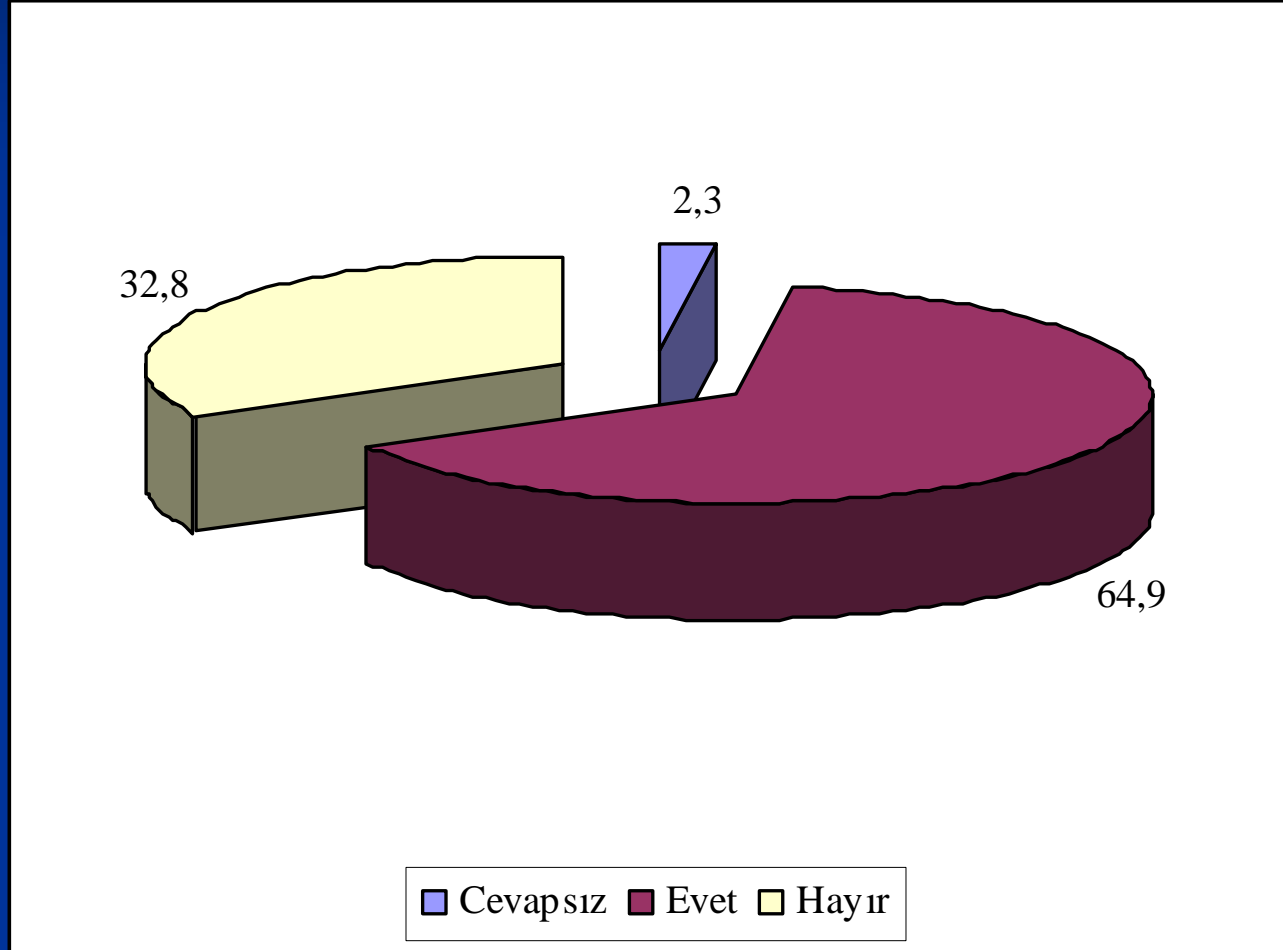

ŞEKİL 34: İşletmelerin Son Altı Ayda Birim Maliyetlerindeki Değişme

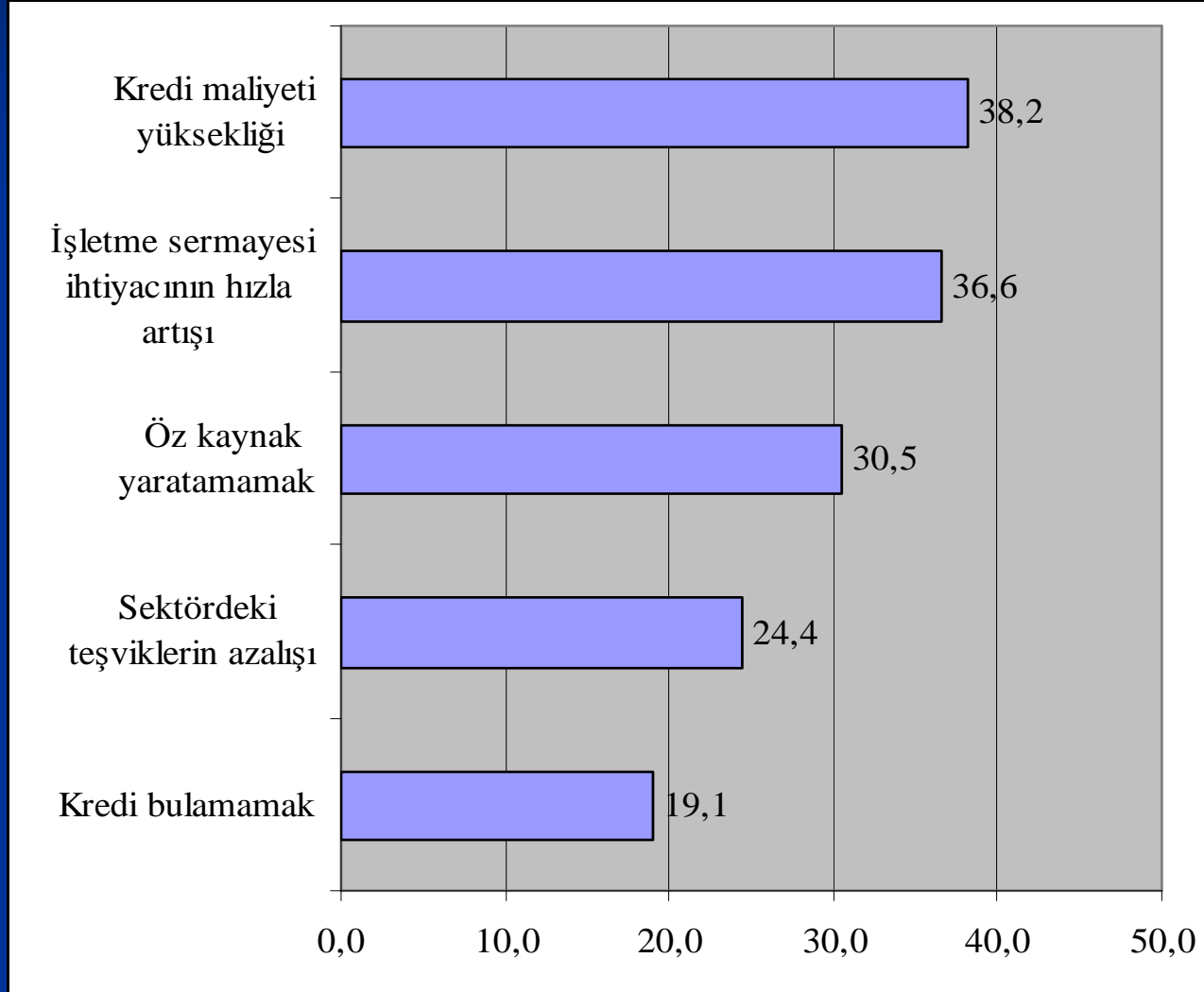

- Anket kapsamındaki işletmelere göre, işletmelerin maliyetlerinde artışa yol açan önemli faktörler, enerji fiyatlarındaki yükselme, kurlardaki yükselme ve yüksek vergilerdir.
- 2009 yılında da birim maliyetlerin aynı kalması beklenmektedir.
- Enerji fiyatlarındaki artış yanında, işletmelerin karşılaştıkları diğer sorunlar içinde en önemli olanları alacak tahsilinde yaşanan güçlükler ve talep yetersizliğidir.
- İşletmelerin karşılaştıkları diğer önemli sorunlar; haksız rekabet ve finansman sıkıntısıdır. Anket kapsamındaki işletmelerin yaklaşık %65'i finansman sıkıntısı yaşamaktadırlar.

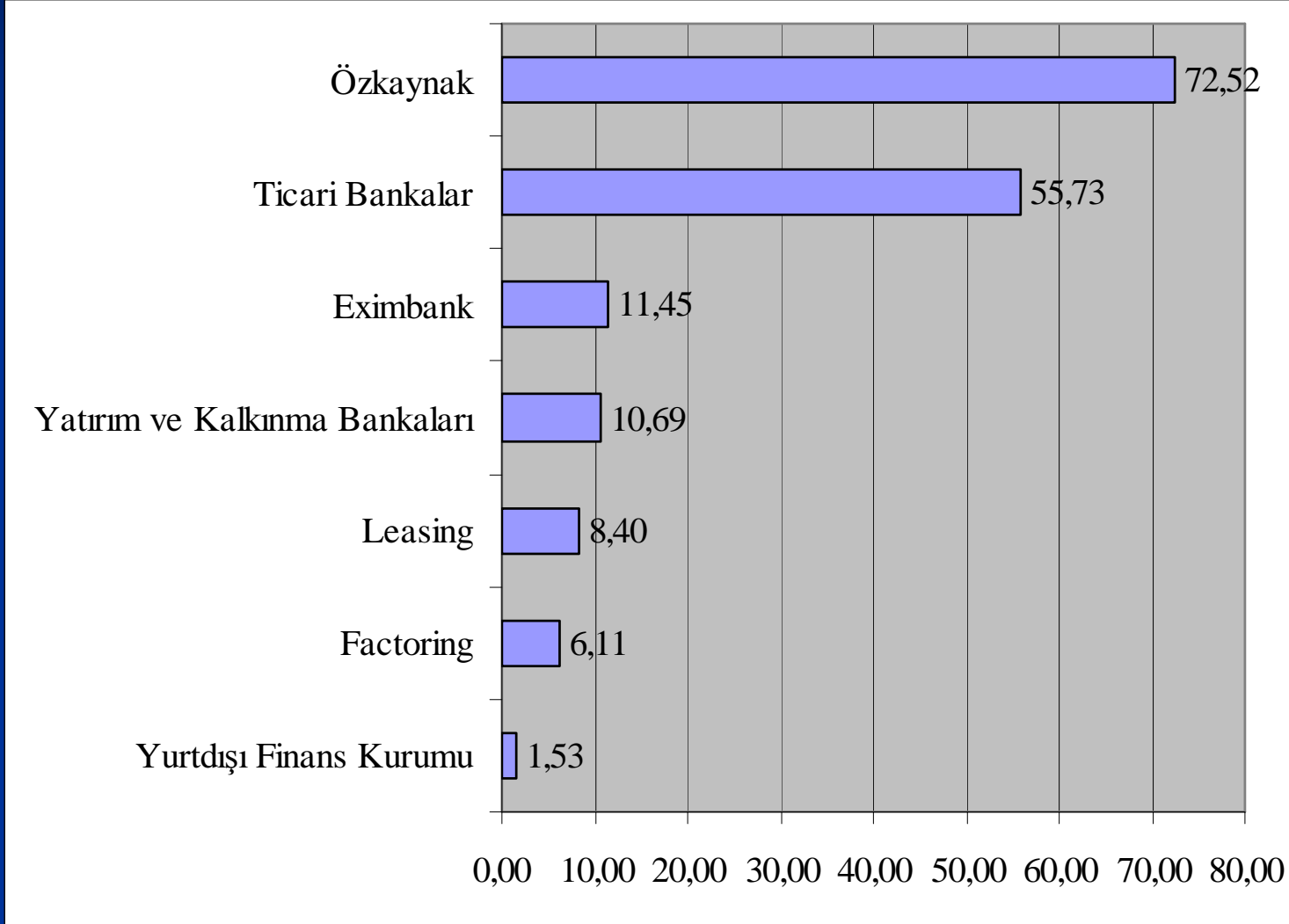
ŞEKİL 36: İşletmelerin Finansman Sıkıntısı Yaşayıp Yaşamadıkları

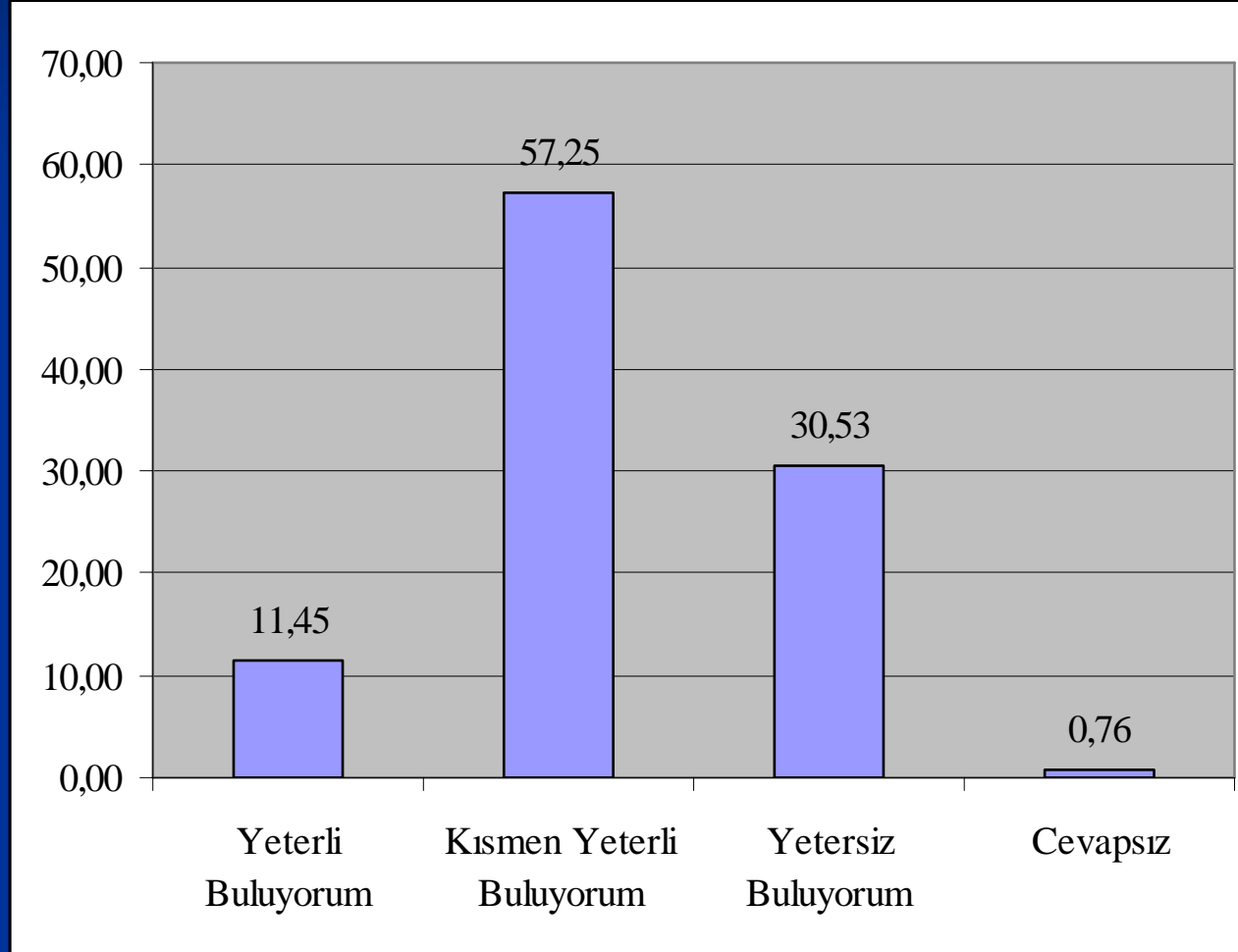
ŞEKİL 37: Finansman Sorununun Nedenleri

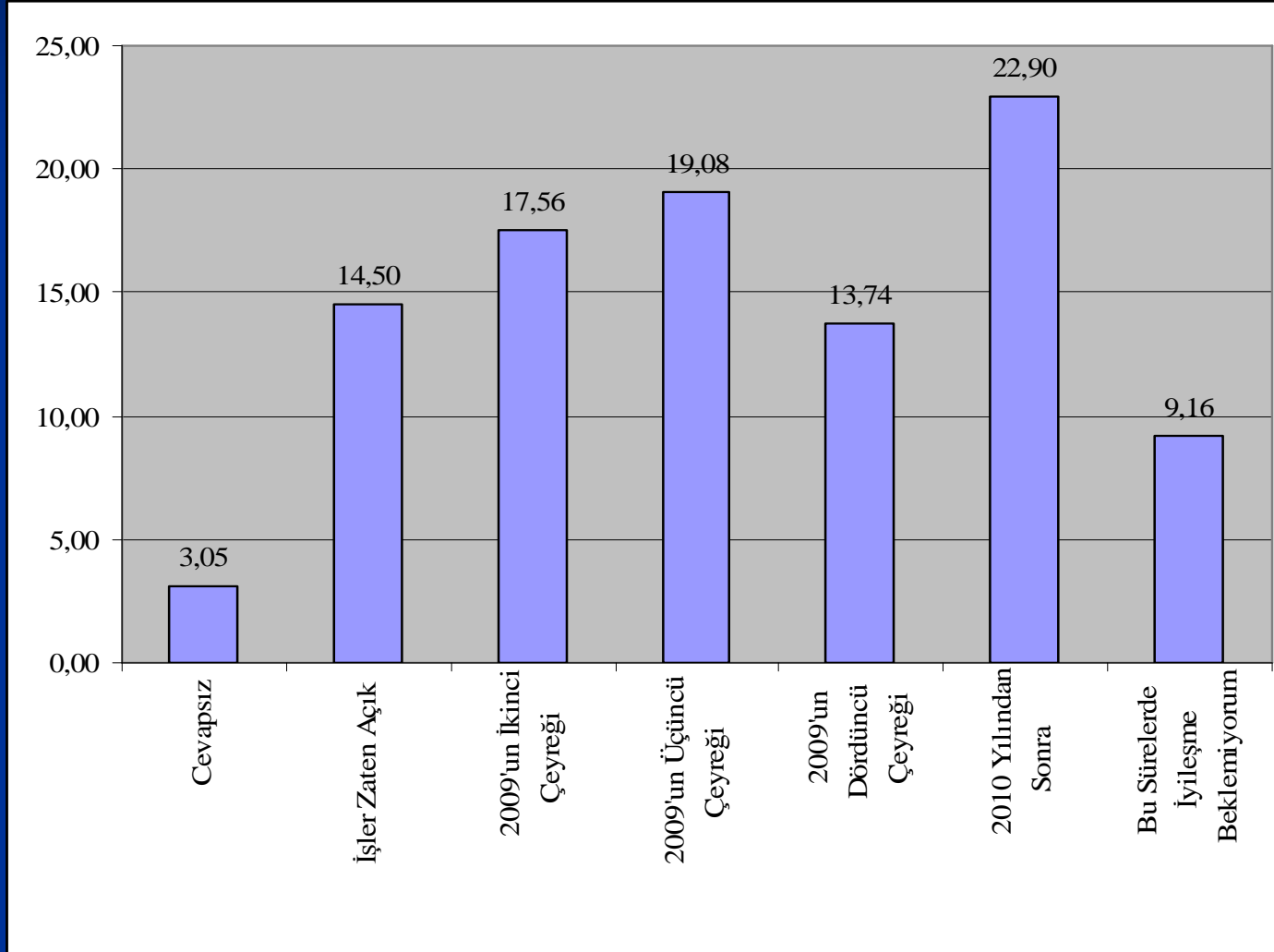
ŞEKİL 38: Anket Kapsamındaki İşletmelerin Finansman Kaynakları

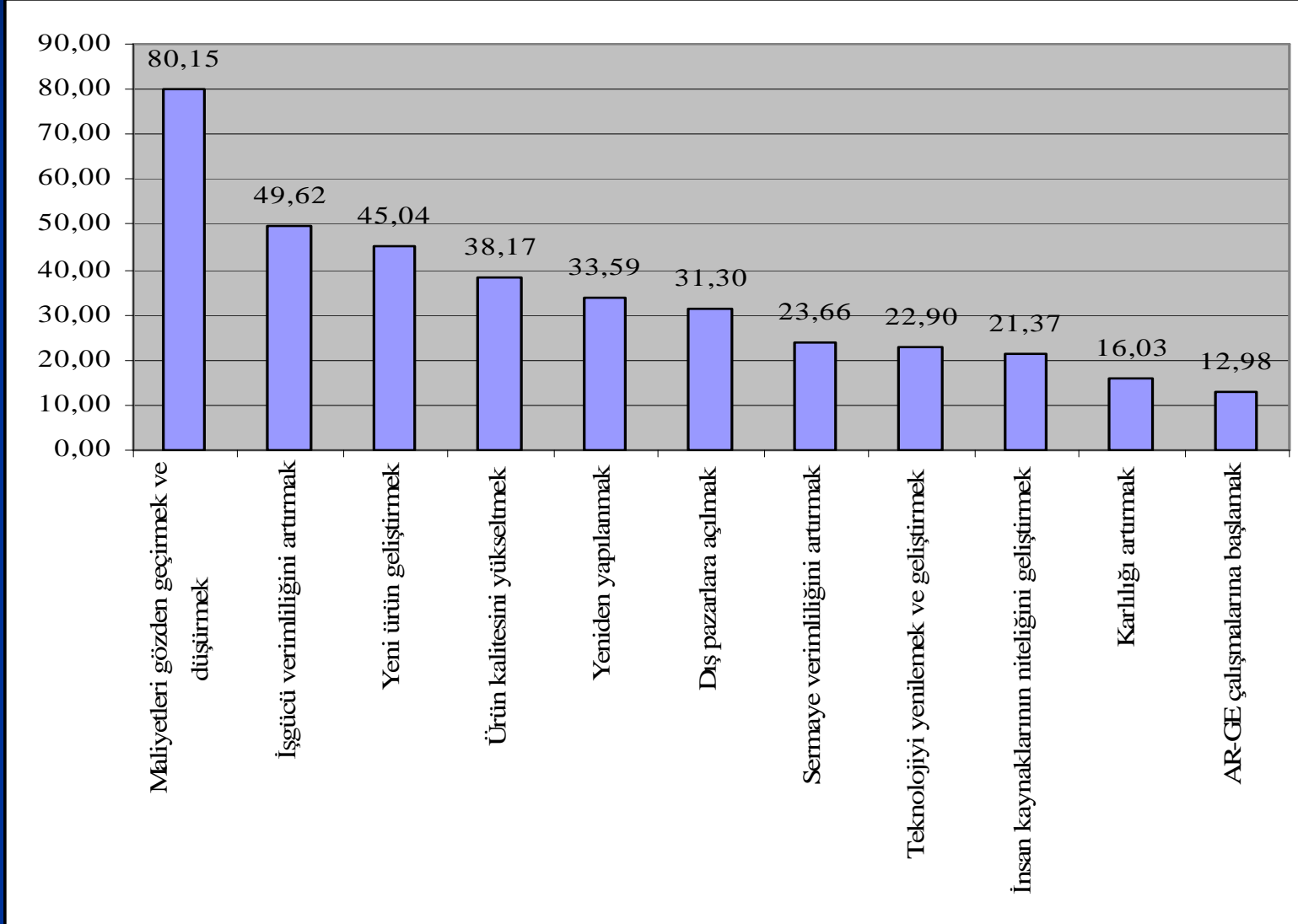
ŞEKİL 38: Küresel Krize Karşı Hükümetin Aldığı Önlemlerin Yeterliliğine İlişkin Görüşler

ŞEKİL 40: İşletmelerin İşlerinin Ne Zaman Açılacağına İlişkin Görüşleri

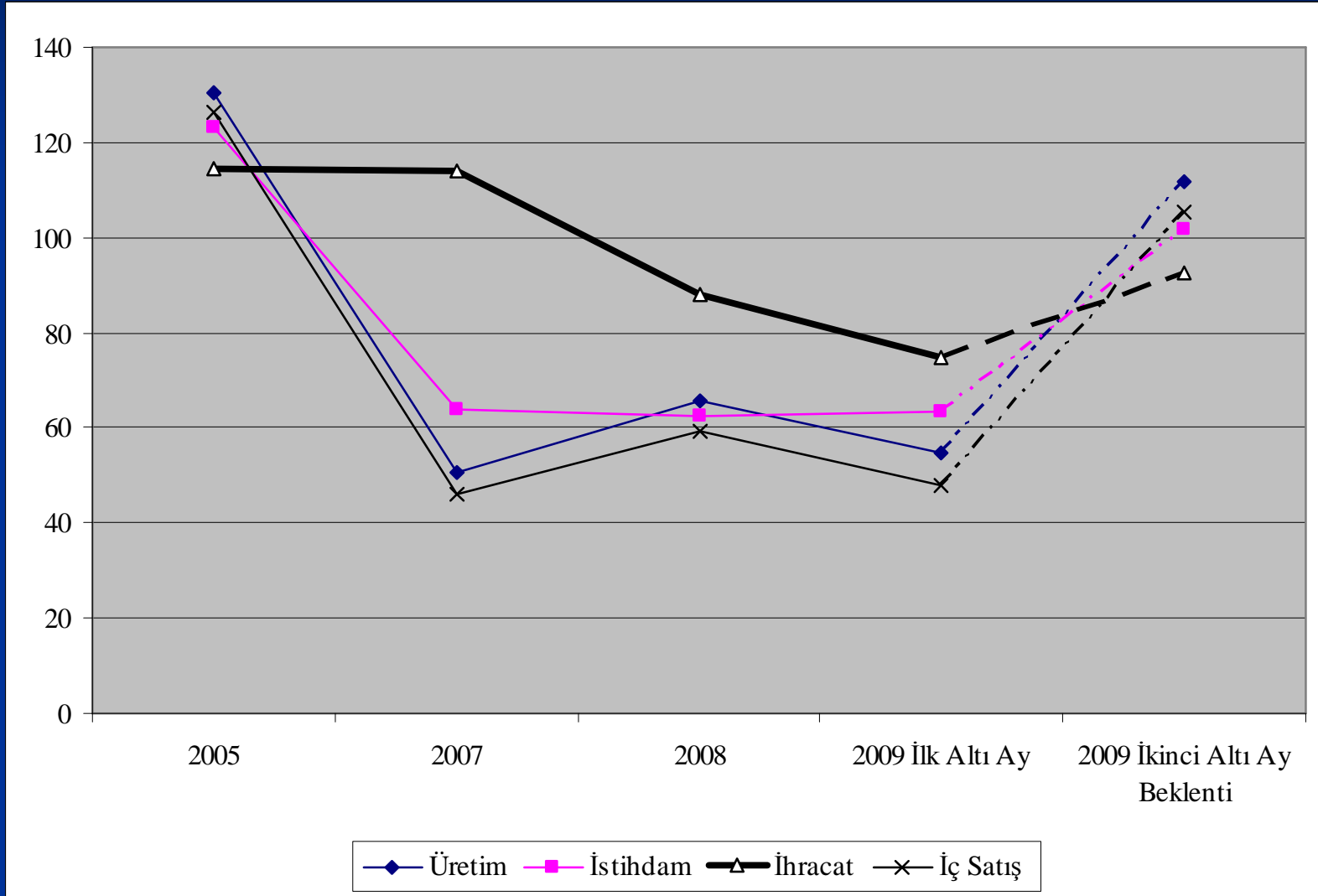
ŞEKİL 41: İşletmelerin Kriz Sonrası İçin Aldıkları Önlemler

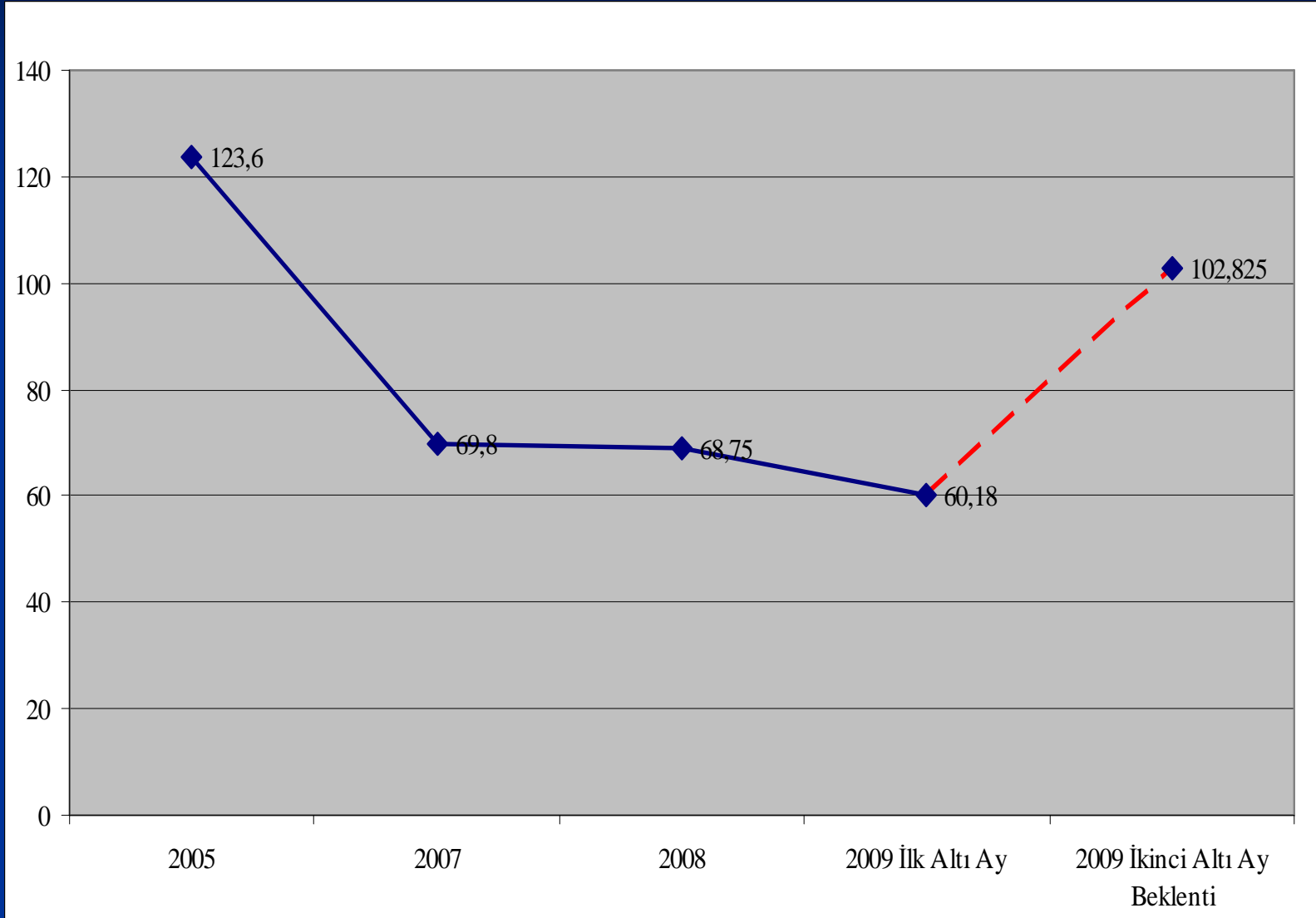
TABLO 5: 2009 Yılı İçin Türkiye'nin Bazı Ekonomik Sorunlarına İlişkin Beklentiler

	Artar	Aynı Kalır	Azalıır	Cevapsız
Büyüme hızı	5,37	22,82	69,80	2,01
İşsizlik	89,93	7,38	2,01	0,67
Enflasyon	69,80	26,17	2,68	1,34
İç Borçlar	71,81	19,46	4,70	4,03
Dış Borçlar	80,54	12,08	4,70	2,68
Döviz Kuru	53,02	37,58	8,05	1,34
Faiz oranları	68,46	20,81	8,72	2,01
Talep Yetersizliği	59,73	22,82	11,41	6,04

ŞEKİL 42: Üretim, İstihdam, İhracat ve İç Satışa İlişkin Yayılma Endeksleri

ŞEKİL 43: Sanayi Gelişim Endeksi

- Sanayi Gelişim Endeksi 2009 yılında beklentilerin oldukça altında gerilemeye devam etmiştir.
- Sanayi Gelişim Endeksinin bugünkü durumuna bakarak krizde “dip noktası”na ulaşıp ulaşılmadığı konusunda bir sonuca varmak güç olmakla birlikte, beklentilerin olumlu yönde değişmiş olması önemli bir gelişme olarak düşünülebilir.

TEŐEKKÜR EDERİM.